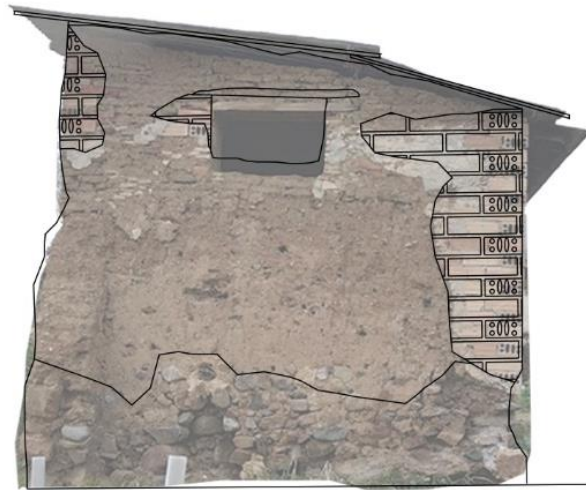

ΕΥΡΥΧΟΥ

Περιεχόμενα:

1.Ιστορική περιγραφή	
1.1. Οικισμός: Ευρύχου.....	1
1.2.Δημόσιοι χώροι.....	2
2.Πολοδομία χωριού	
2.1.Μορφολογία του εδάφους.....	3
2.2.Ανάλυση οδικού δικτύου.....	4-6
3.Τυπολογία	
3.1.Ηλιακοί και αυλές.....	7
3.2.Μονόχωρα, δίχωρα και μακρυνάρια.....	8
3.3.Ανώι.....	9
3.5.Τύποι κατοικιών με βάση την διάταξη.....	10-11
3.4.Τύποι κατοικιών με βάση τις εισόδους.....	12-14
4.Μορφολογία	
4.1.Γενικές πληροφορίες.....	15
4.2.Τύποι στέγασης.....	16
4.3.Είδη εισόδων.....	17-18
4.4.Πλήρες -Κενό.....	19
4.5.Τύποι ανοιγμάτων και θυρών.....	20-21
4.6.Όψεις και προσανατολισμός.....	22-23
5.Κατασκευαστικά	
5.1.Τοιχοποιία.....	24
5.2.Οροφές.....	25
5.3.Ανοιγματα.....	26
5.4.Καμάρες.....	27
5.5.Απολήξεις στεγών.....	28
5.6.Συμπεράσματα από κατασκευαστικά στοιχεία.....	29
6.Ημιυπαίθριοι χώροι σε όροφο	
6.1. Χάρτης.....	30
6.2.Όψεις ημιυπαίθριων χώρων σε όροφο.....	31
6.3. Όψεις μπαλκονιών.....	32
6.4. Χαρακτηριστικά.....	33
6.5. Στηρίξεις.....	34
6.6. Δάπεδα και οροφές.....	35
6.7. κιγκλιδώματα.....	36
6.8. συμπεράσματα.....	37
7.Βιβλιογραφία.....	38

Οικισμός: Ευρύχου

Τοποθεσία :

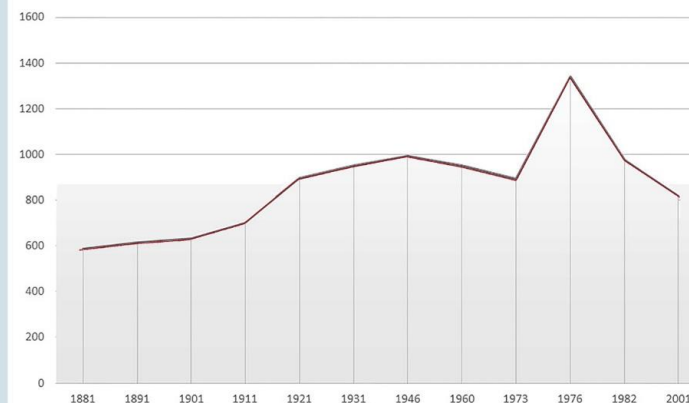
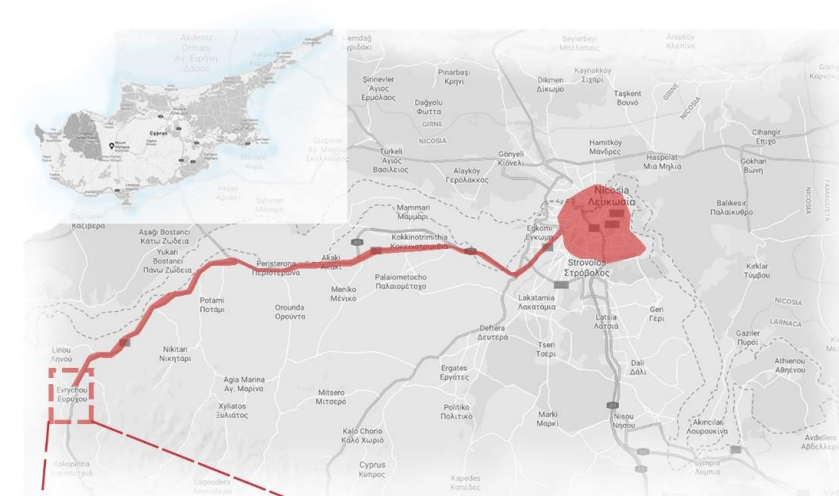
Το χωριό Ευρύχου βρίσκεται στην Επαρχία Λευκωσίας και είναι το αγροτικό κέντρο της περιοχής Σολέας. Βρίσκεται περίπου 50 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Λευκωσίας και 30 χμ. από το Τρόδος. Βρίσκεται πάνω στον παλαιό δρόμο Λευκωσίας – Τροόδους. Λόγω ακριβώς αυτής της θέσης της, οι κλιματολογικές και γενικά οι καιρικές συνθήκες της είναι πολύ καλές, μεσογειακές. Εδώ δεν υπάρχει ούτε το ψύχος του Τροόδους, αλλά ούτε και η υπερβολική ζέστη της Λευκωσίας, ούτε ακόμη και η υγρασία της θάλασσας. Η Ευρύχου είναι κτισμένη στην ανατολική όχθη του ποταμού Καρκώτη, σε μέσο υψόμετρο 440 μέτρων. Από τις πλαγιές ρέουν μικρά ρυάκια προς την κοιλάδα, τα οποία και διαμελίζουν το τοπίο του χωριού.

Ονομασία :

Για την ονομασία του χωριού υπάρχουν διάφορες εκδοχές εκ των οποίων οι επικρατέστερες είναι Ευ-χούς (καλό χώμα, έδαφος) και Ευρύς-χούς (μεγάλος χώρος, μεγάλη έκταση). Όντως αυτά αποδίδουν την ονομασία αλλά ταυτόχρονα ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, γιατί το έδαφος είναι καλό και εύφορο και ταυτόχρονα η έκταση του χωριού σε σύγκριση με τα υπόλοιπα χωριά της περιοχής είναι πολύ μεγαλύτερη. Η παράδοση λέει ότι, αυτή η ονομασία Ευ-χούς και Ευρύς-χούς δόθηκε από μετανάστες άλλων περιοχών στα πολύ παλιά χρόνια, οι οποίοι βρήκαν εδώ αρκετή και εύφορη γη για να καλλιεργήσουν.

Πλυθησμός :

Ο πληθυσμός της Ευρύχου σημείωσε μια σταθερή αύξηση από το 1881 που υπάρχουν επίσημες καταγραφές μέχρι το 1946. Το 1881 ήταν το μεγαλύτερο σε πληθυσμό χωριό της Σολέας και το ένατο σ' ολόκληρη την επαρχία Λευκωσίας με 588 κατοίκους. Το 1891 οι κάτοικοι αυξήθηκαν στους 615, το 1901 στους 634, το 1911 στους 703, το 1921 στους 895, το 1931 στους 950 και το 1946 στους 993. Στις δύο επόμενες απογραφές σημειώθηκε πληθυσμιακή μείωση: 950 κάτοικοι το 1960 και 892 κάτοικοι το 1973. Μετά την τουρκική εισβολή του 1974 η Ευρύχου δέχτηκε προσωρινά ένα πολύ μεγάλο αριθμό Ελληνοκυπρίων εκτοπισμένων, κυρίως από την πεδιάδα της Μόρφου. Έτσι το 1976 ο πληθυσμός ήταν αυξημένος στους 1340 κατοίκους. Κατά την απογραφή του 1982 η Ευρύχου είχε 977 κατοίκους. Στην απογραφή του 2001 Ευρύχου αριθμούσε 819 κατοίκους.

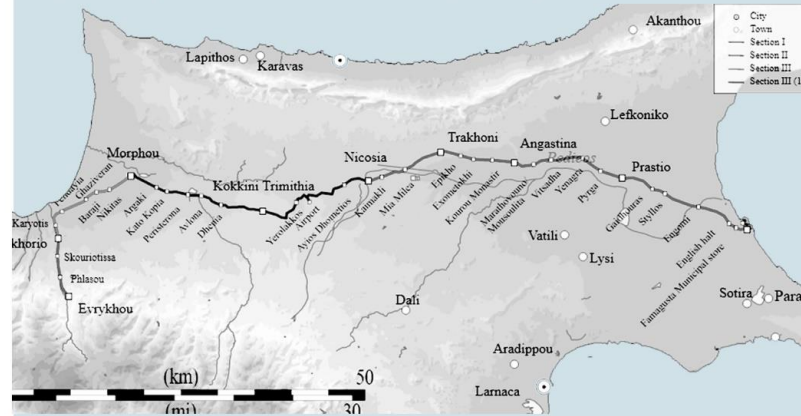
Γραφική παράσταση πλυθησμού οικισμού

Δημόσιοι χώροι

1. Σιδηροδρομικός σταθμός :

Πειρόκιστο του 1906 όπου μέχρι το 1931 λειτουργούσε ο σιδηρόδρομος που ένωνε την Ευρύχου με την Λευκωσία και την Αμμόχωστο. Στο χωριό ήταν κτισμένα και άλλα κτίρια, γραφεία, ξενώνες κ.λ.π για την εξυπηρέτηση του προσωπικού του σταθμού αλλά και των ξένων επιβατών. Αυτή η σχέση που είχε το χωριό με όλο σχεδόν το νησί επηρέασε και την αρχιτεκτονική του αφού τα κτήρια εμφανίζουν αστικές επιδράσεις.

2 & 3. Καφενεία

4. Νερόμυλος:

Ο μύλος κτίστηκε το 1878, βρίσκεται, σε μια λοφοπλαγιά μερικά μέτρα έξω από τον κεντρικό δρόμο του χωριού, μέσα στο πράσινο. Αρχικά δούλευε με τη βοήθεια σαν αλευρόμυλος. Το 1910 έγινε και η εκκόκκιση βαμβακιού, σήμερα ο νερόμυλος δεν λειτουργεί.

5. Εκκλησία της Αγίας Μαρίνας:

Η εκκλησία κτίστηκε το 1872 και είναι στο κέντρο του χωριού και λειτουργεί εβδομάδα παρά εβδομάδα με την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου.

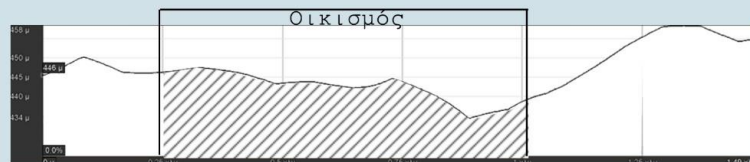
6. Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου:

Η εκκλησία κτίστηκε το 1886. Μετά την εγκαθίδρυση της Ιεράς Μητρόπολης Μόρφου στο χωριό η εκκλησία είναι και μητροπολιτικός ναός.

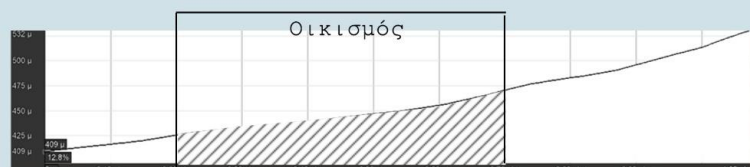

Μορφολογία του εδαφους

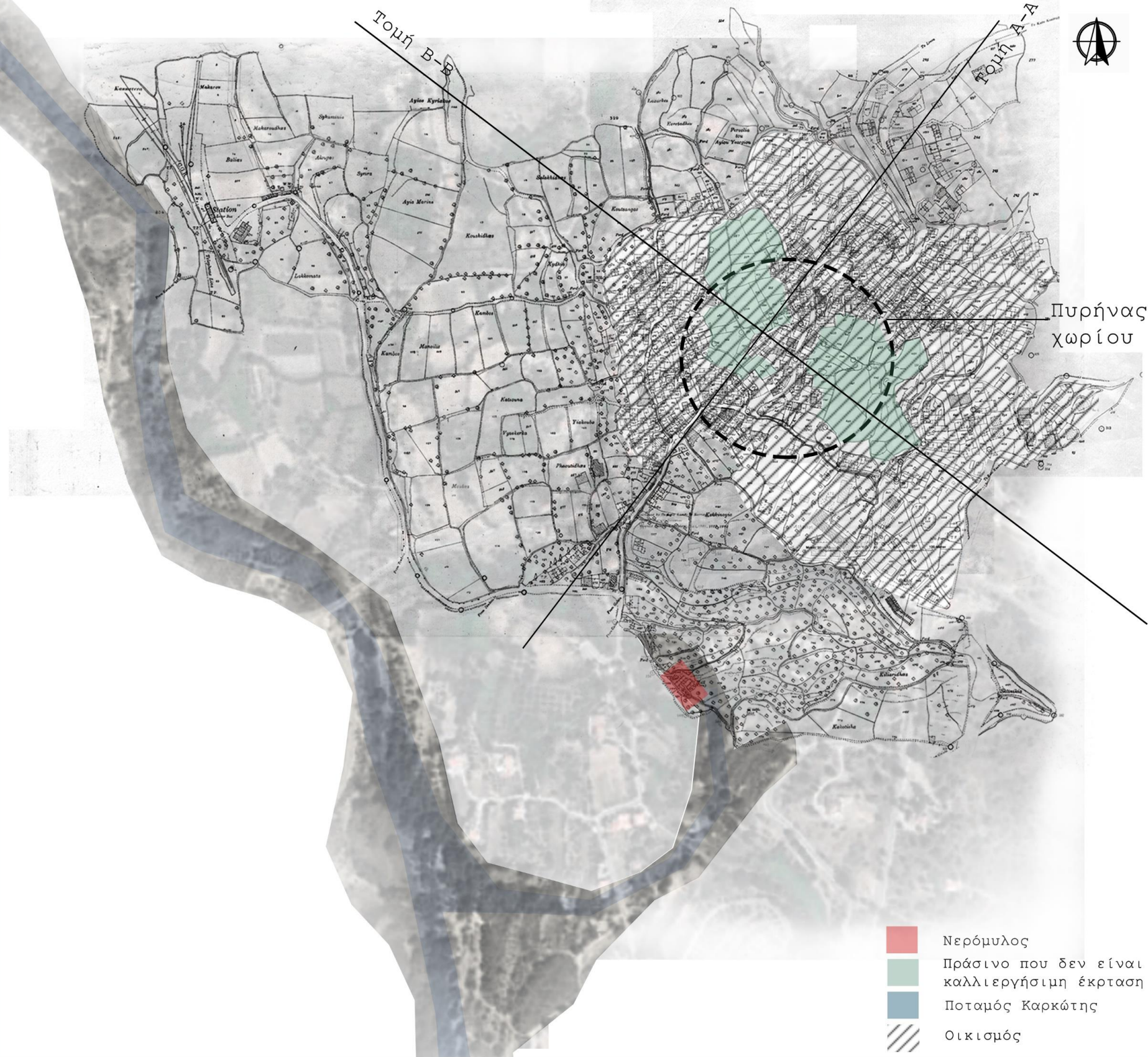
Κοντά στον πυρήνα του χωριού δεν υπάρχουν καλλιεργήσιμες εκτάσεις πρασίνου ενώ όσο απομακρυνόμαστε από τον πυρήνα αυξάνεται η φύτευση που υπάρχει στο βουνό και ο οικισμός αναπτύσσεται ακολουθώντας τη μορφολογία του εδάφους. Στην περιοχή του καλλιεργούνται οπωροφόρα δέντρα (κυρίως μηλιές, αχλαδιές, δαμασκηνιές, βερυκοκκιές και ροδακινιές), λίγα εσπεριδοειδή, αμυγδαλιές, ελιές, λαχανικά (κυρίως πατάτες), λίγα όσπρια, αμπέλια (οινοποιήσιμες ποικιλίες) και σιτηρά (κυρίως κριθάρι). Η πληθυσμιακή ανάπτυξη του χωριού οφείλεται κατά κύριο λόγο στην πλούσια και εύφορη γη του.

Τομή Α-Α

Τομή Β-Β

Ανάλυση οδικού δικτύου:

Δρόμοι:

Τα πλάτη των δρόμων ποικίλουν δημιουργώντας πλατώματα και πυκνώματα. Ανάλογα από την γεωμορφολογία του εδάφους εμφανίζονται ελικοειδείς ή ευθείς δρόμοι.

Γενικά φαίνεται πιο πυκνή η δόμηση στον πυρήνα του οικισμού. Οι δρόμοι είναι πιο στενοί και ελικοειδείς στον πυρήνα με εξαίρεση τον κύριο άξονα που είναι δρόμος διπλής κατεύθυνσης και αναπτύσσεται κοντά στην εκκλησία της Αγίας Μαρίνας διασχίζοντας το χωριό.

Κύριος άξονας - δρόμος:
διπλής κατεύθυνσης & ελικοειδείς

Στον πυρήνα του χωριού αλλά όχι στον κύριο άξονα - στενοί & ελικοειδείς

Κύριος άξονας - δρόμος:
διπλής κατεύθυνσης

Κύριοι άξονες

Δευτερεύοντες δρόμοι

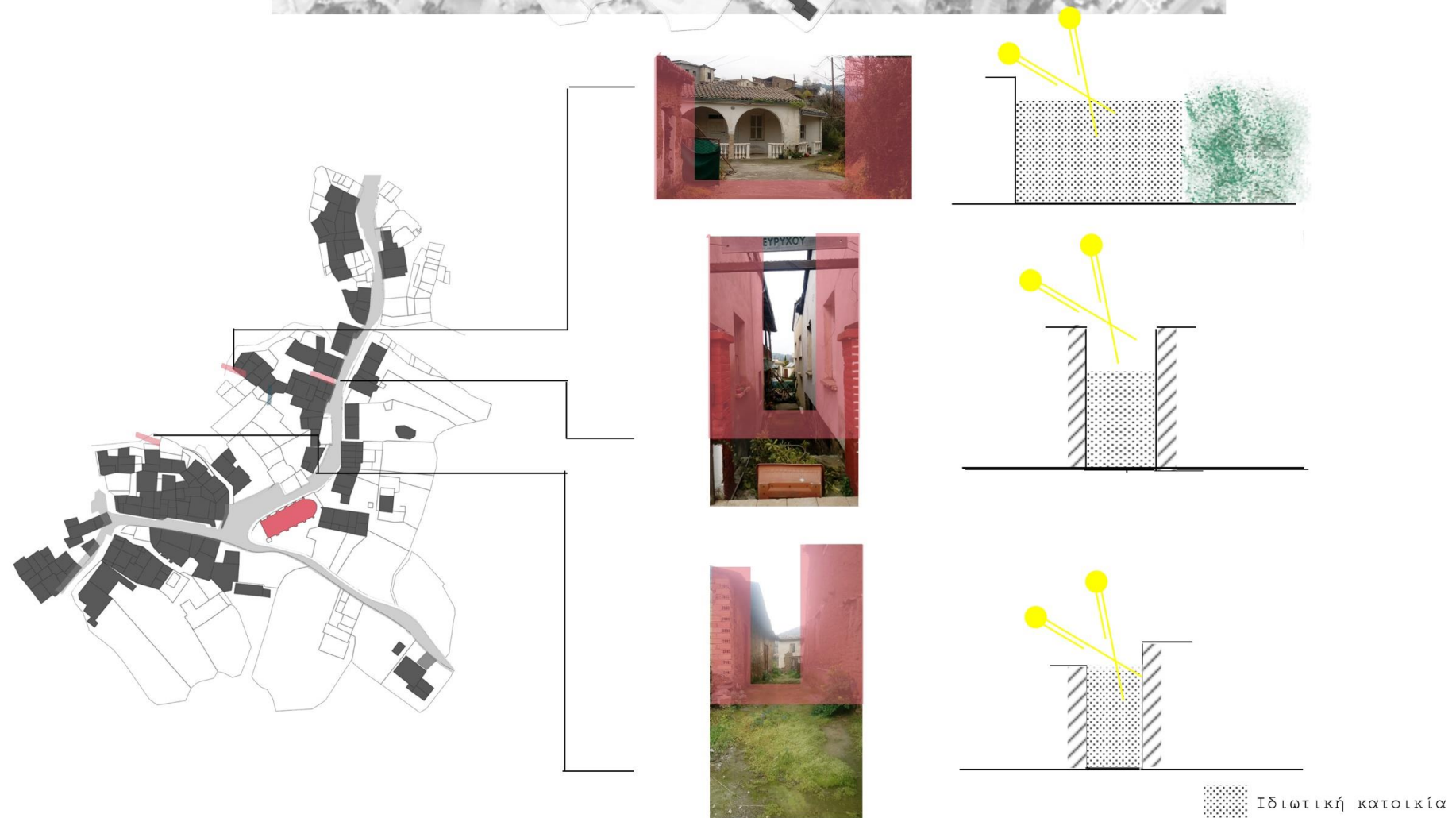
Δομημένος και Αδόμητος χώρος:

Τα πλήρη καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο ποσοστό στο πυρήνα του χωριού, αυτό συμβαίνει γιατί το χωριό Ευρύχου είναι ορεινό και η δόμηση είναι αρκετά πυκνή λόγω της μορφολογίας του εδάφους.

Αδιέξοδα:

Τα αδιέξοδα έχουν εκατέρωθεν οικοδομές και οδηγούν και σε ιδιωτική διοικησία. Διατηρούν τους χώρους το καλοκαίρι δροσερούς και ο χειμώνας είναι πιο ήπιος.

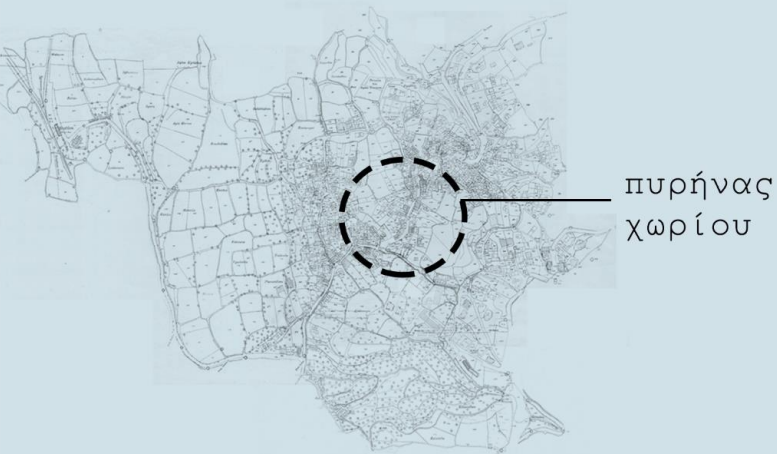

Σχέση πλάτους δρόμου με ύψος κτηρίων

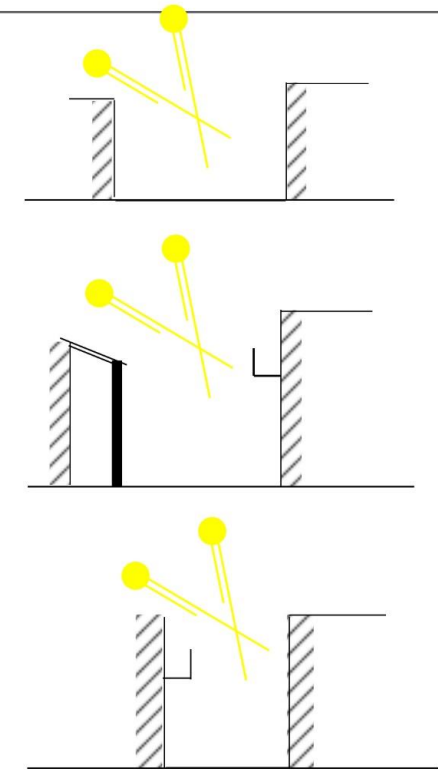
Στον πυρήνα του χωρίου περιμετρικά από την εκκλησία τα πλατώματα γύρω από αυτήν είναι πιο μεγάλα, τα κτήρια έχουν μεγάλη απόσταση από την εκκλησία και ο δρόμος είναι διπλής κατεύθυνσης. Συνήθως την πλατεία γύρω από την εκκλησία οι κάτοικοι του χωρίου την χρησιμοποιούν για εκδηλώσεις και πανηγύρια. Όταν προχωρήσει κανείς και προσπεράσει την εκκλησία εμφανίζονται και άλλα δημόσια κτήρια (π.χ. καφενεία) του χωρίου και ενώ το πλάτος του δρόμου παραμένει το ίδιο δεν υπάρχουν πλατιακοί χώροι και έτσι τα κτήρια είναι πιο κοντά και ο χώρος είναι πιο δροσερός εκεί παρα στην πλατεία της εκκλησίας.

Βιοκλιματικά:

Στα πλατώματα των δημόσιων χώρων επειδή υπάρχουν εκατέρωθεν του δρόμου κτήρια και σχεδόν παντού είναι διώροφα είναι πιο δροσερά το καλοκαίρι σε σχέση με την πλατεία της εκκλησίας που τα κτήρια είναι μακριά απ' αυτήν.

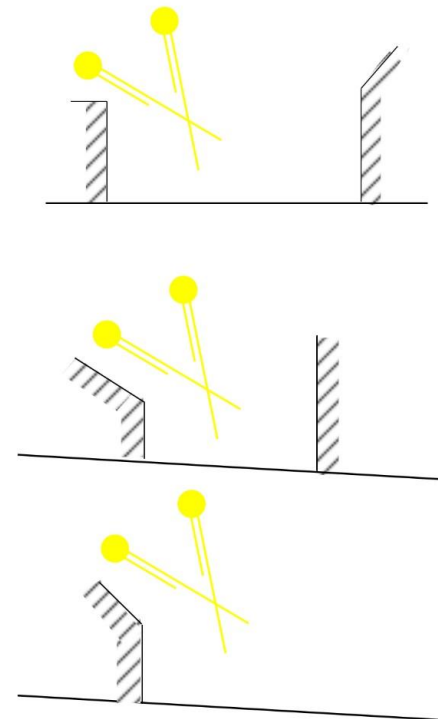
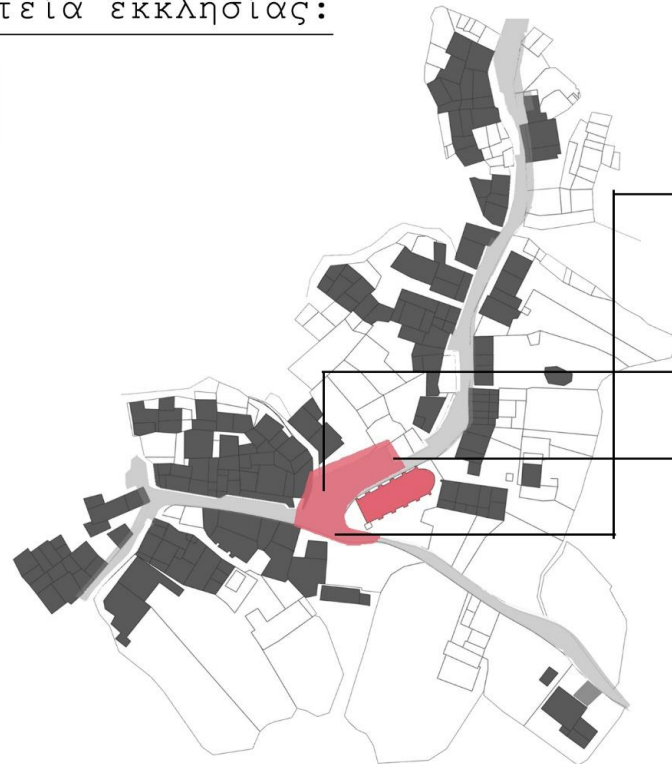

Πλατώματα στους δημόσιους χώρους :

πυρήνας χωρίου

Πλατεία εκκλησίας:

πυρήνας χωρίου

Τυπολογία Κατοικιών

Μονόχωρα, δίχωρα & μακρυνάρια

Μετά από μελέτη 62 κατοικιών στον παραδοσιακό οικισμό της Ευρύχου όσον αφορά τους χώρους (μακρυνάρι, μονόχωρο και δίχωρο) παρατηρήθηκε πως 42% είχαν μονόχωρο, 74% είχαν δίχωρο και 73% είχαν μακρυνάρι. Είναι εύκολο να παρατηρηθεί πως τα περισσότερα δίχωρα είναι αρκετά μεγάλα περίπου 6Χ6μ. και χρησιμοποιούν καμάρα για γεφύρωμα των μεγάλων αποστάσεων, αυτό φανερώνει ότι οι κάτοικοι ήταν ευκατάστατοι και τεχνίτες με ικανότητες.

Μονόχωρο

42%

Δίχωρο

74%

Μακρυνάρι

73%

Μακρυνάρι εφαπ.
σε δίχωρο

18%

Μακρυνάρι εφαπ.
σε μονόχωρο

14%

Μονόχωρο εφαπ.
σε δίχωρο

10%

Τυπολογία Κατοικιών

Ανώι

Στο τμήμα του παραδοσιακού οικισμού που μελετήθηκε εντοπίζονται 24 κατοικίες απο τις 62 (39%), οι οποίες έχουν ανώι, εκ των οποίων τα 17 εδράζονται πάνω σε μακρυνάρι, που είναι και το πιο σύνηθες και τα υπόλοιπα 7 σε δίχωρο, κάτι που παρατηρείται πιο σπάνια. Τα ανώια αποτελούσαν συνήθως το κύριο υπνοδωμάτιο και είχαν πρόσβαση από εξωτερική σκάλα κυρίως από τον ηλιακό αλλά κάποιες φορές και από την αυλή. Άξιο αναφοράς είναι ότι τα ανώια συχνά έφεραν και γωνιακό μπαλκόνι που είχε σύνδεση με ηλιακό που βρισκόταν στον όροφο.

Τα ανώια παρατηρούνται σε οικόπεδα που έχουν μικρο ποσοστό ακάλυπτου χώρου, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι λόγω περισσότερων αναγκών (γέννηση νέου παιδιού) επεκτάθηκαν καθέτως γιατί είτε το οικόπεδο ήταν μικρό, είτε είχε καλυφθεί σχεδόν όλη η ισόγεια στάθμη.

Τυπολογία Κατοικιών

Τύποι κατοικιών βάσει διάταξης χώρων

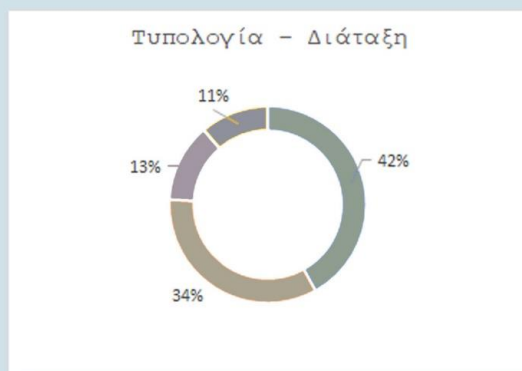
Από το δείγμα κατοικιών που μελετήθηκε στον οικισμό της Ευρύχου, παρατηρήθηκαν 4 τύποι κατοικιών βάσει της διάταξης των χώρων της κατοικίας. Οι τύποι είναι οι εξής:

Τύπος I: Γραμμική - Συμπαγής διάταξη.

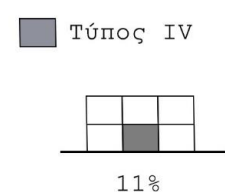
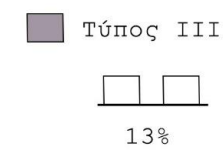
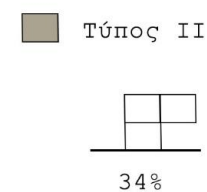
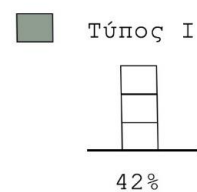
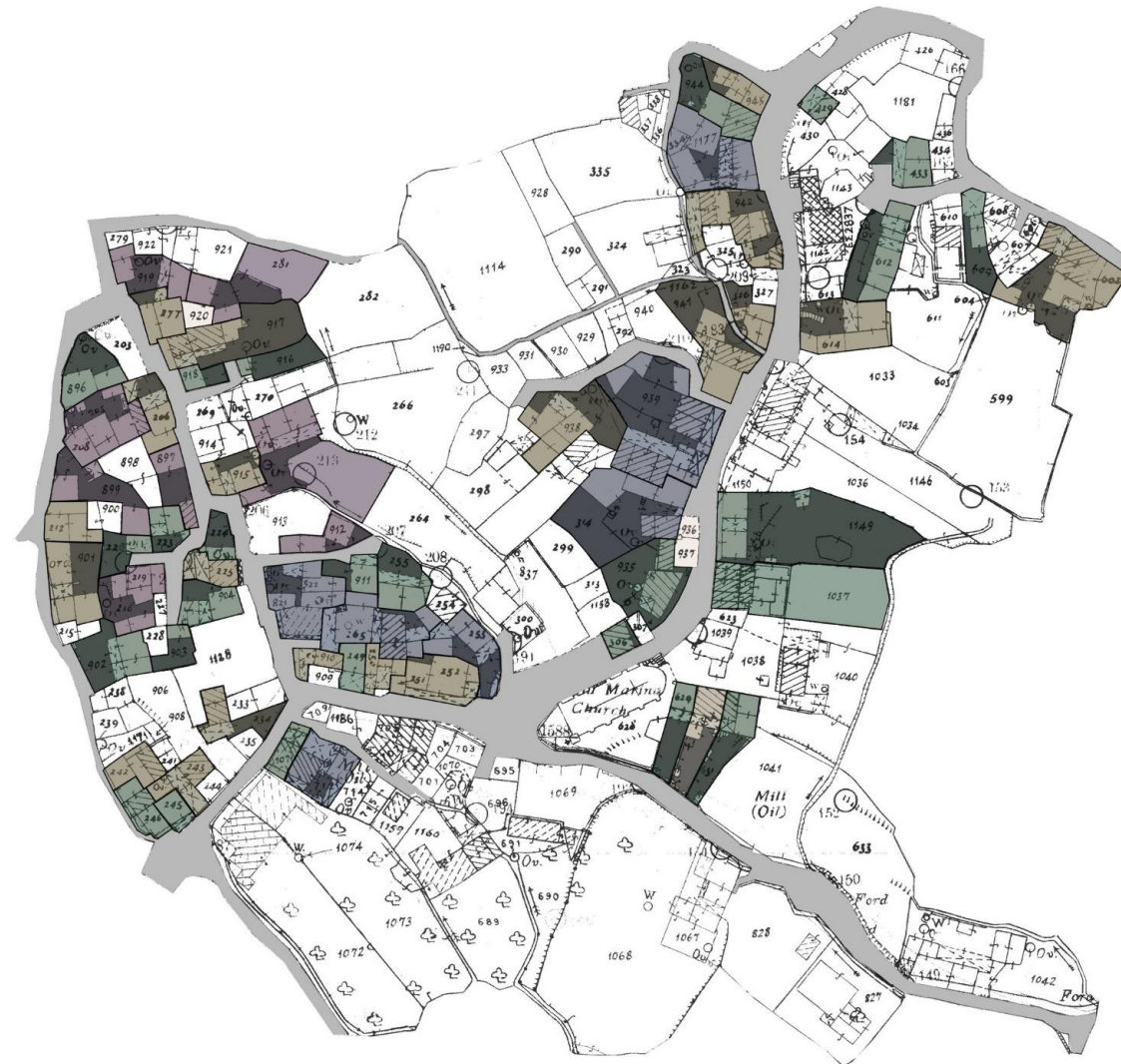
Τύπος II: Διάταξη σε σχήμα Γ.

Τύπος III: Αντικριστή διάταξη

Τύπος IV: Διάταξη σε σχήμα Π

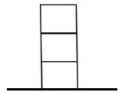
Συμπεραίνουμε ότι ο κυρίαρχος τύπος είναι η γραμμική-συμπαγής διάταξη και μετά ακολουθεί η διάταξη σε σχήμα Γ.

Τυπολογία Κατοικιών

Τύποι κατοικιών βάσει της διάταξης

Τύπος I

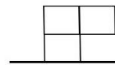

26/62

Τεμ. 1071

Τύπος I:
Γραμμική
-Συμπαγής
διάταξη.

Τύπος II

21/62

Τεμ. 901

Τύπος II:
Διάταξη σε
σχήμα Γ.

Τύπος III

8/62

Τεμ. 897

Τύπος III:
Αντικριστή
διάταξη

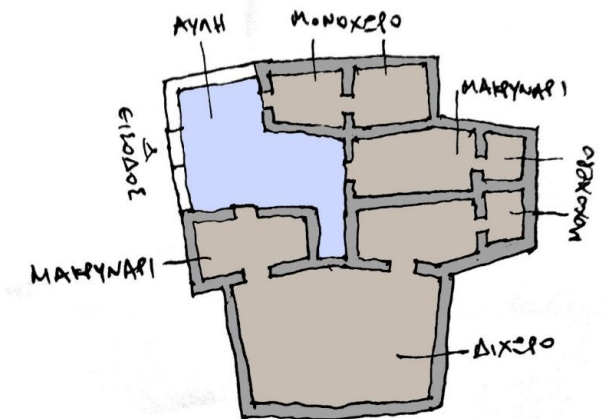
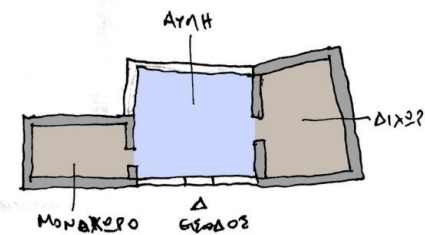
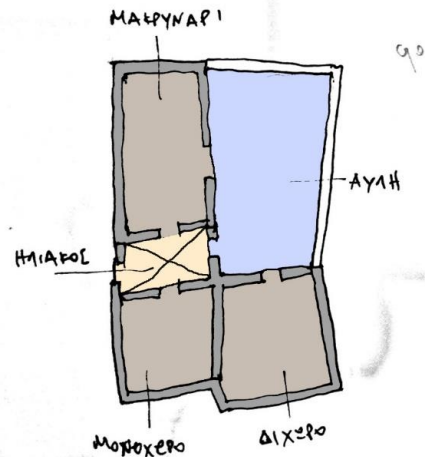
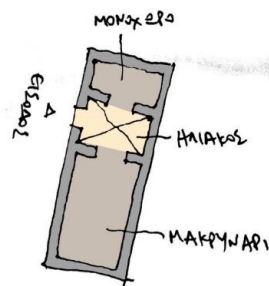
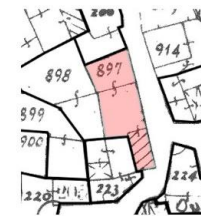
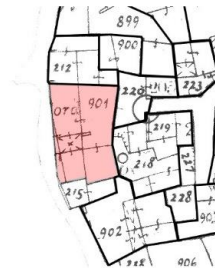
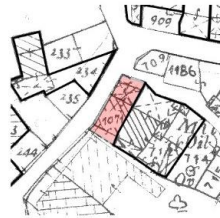
Τύπος IV

7/62

Τεμ. 821

Τύπος IV:
Διάταξη σε
σχήμα Π

Υπόμνημα

■ Αυλή

■ Κατοικία

■ Ηλιακός

Τυπολογία Κατοικιών

Τύποι κατοικιών βάσει της εισόδου

Από το δείγμα 62 κατοικιών που μελετήθηκε στον οικισμό της Ευρύχου με κριτήριο την είσοδο στο χώρο, παρατηρήθηκαν 3 βασικοί τύποι κατοικιών εκ των οποίων οι 2 έχουν 2 υποκατηγορίες. Οι τύποι είναι οι εξής:

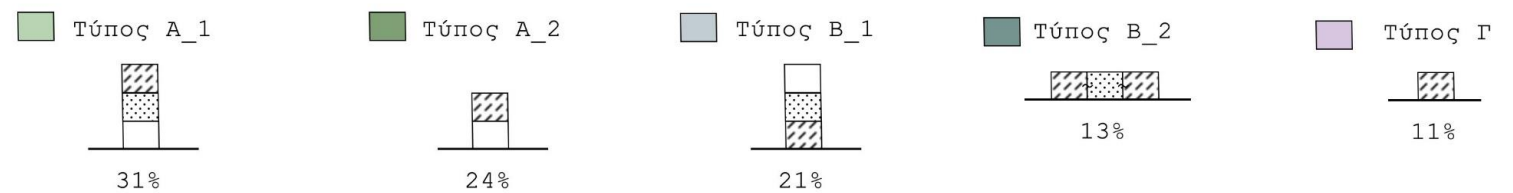
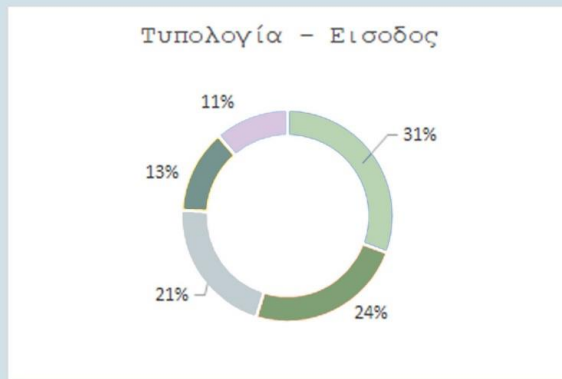
Τύπος A_1: Είσοδος από αυλή, μετά ηλιακός και μετά κατοικία

Τύπος A_2: Είσοδος από αυλή και μετά κατοικία

Τύπος B_1: Είσοδος από ηλιακό, μετά κατοικία και μετά αυλή

Τύπος B_2: Είσοδος από ηλιακός-πόρτικο, μετά κατοικία και μετά αυλή

Τύπος Γ: Είσοδος απ' ευθείας στην

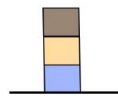
Υπόμνημα

- Αυλή
- Ηλιακός
- Κατοικία

Τυπολογία Κατοικιών

Τύποι κατοικιών βάσει της εισόδου

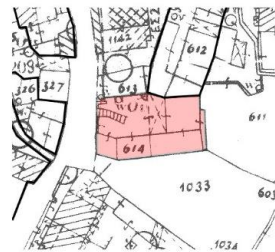
Τύπος A_1

19/62

Τεμ. 614

Είσοδος από αυλή, μετά ηλιακός και μετά κατοικία

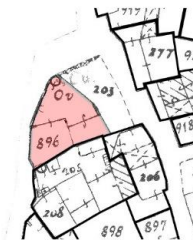
Τύπος A_2

15/62

Τεμ. 896

Τύπος A_2: Είσοδος από αυλή και μετά κατοικία

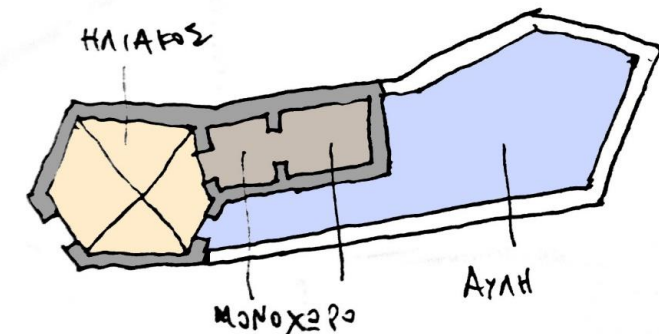
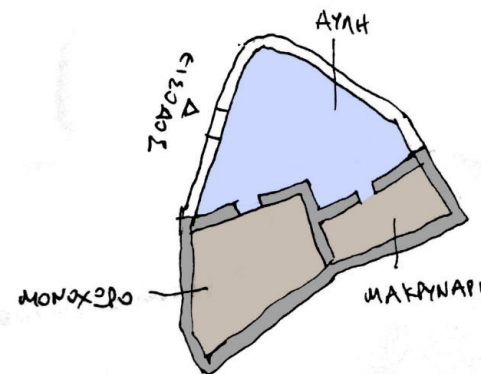
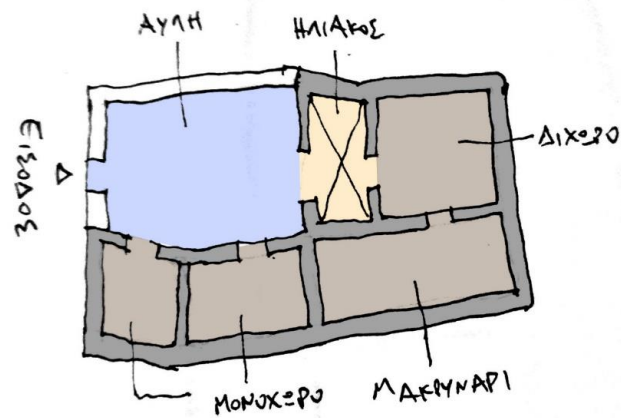
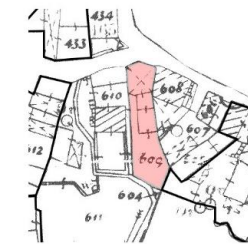
Τύπος B_1

13/62

Τεμ. 609

Τύπος B_1: Είσοδος από ηλιακό, μετά κατοικία και μετά αυλή

Υπόμνημα

■ Αυλή

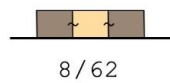
■ Κατοικία

■ Ηλιακός

Τυπολογία Κατοικιών

Τύποι κατοικιών βάσει της εισόδου

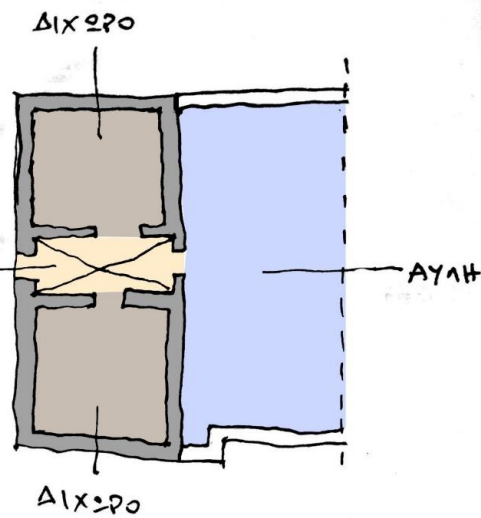
Τύπος Β_2

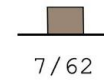
8/62

Τεμ. 1149

Τύπος Β_2: Είσοδος από ηλιακός-πόρτικο, μετά κατοικία και μετά αυλή

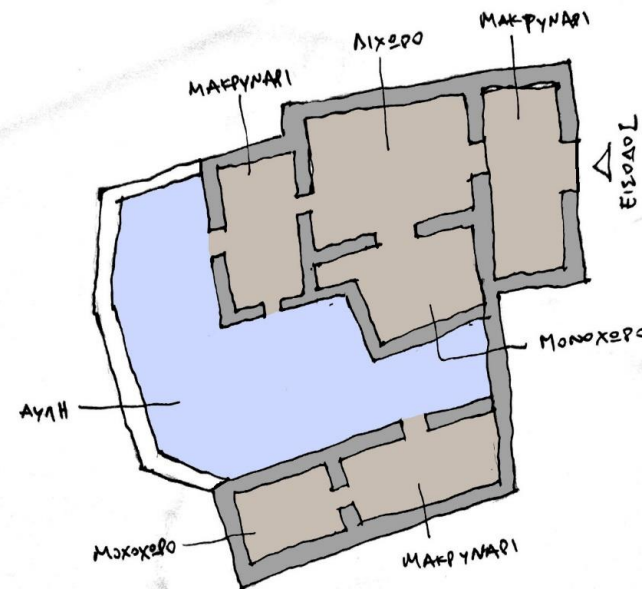
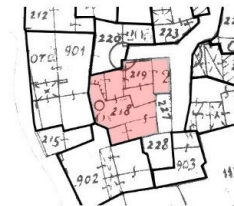
Τύπος Γ

7/62

Τεμ. 614

Τύπος Γ: Είσοδος απ' ευθείας στην κατοικία

Υπόμνημα

Αυλή

Κατοικία

Ηλιακός

Μορφολογία Οικισμού

Γενικές πληροφορίες

Μελετώντας μερικές από τις όψεις των κατοικιών του χωριού μπορούμε να αντιληφθούμε όσον αφορά το πλήρες-κενό, επικρατέστερο παρουσιάζεται να είναι το πλήρες, δηλαδή η τοιχοποιία. Ακόμη παρατηρείται πως η επιλογή των ανοιγμάτων προς τον δρόμο είναι περιορισμένη και πως υπάρχει διαφορετική αντιμετώπιση των εισόδων σε σχέση με το δρόμο.

Επίσης παρατηρείται η χρήση διαφορετικών τύπων στέγασης (μονόκλινη, δίκλινη), αλλά και διάφοροι τύποι εξώστων των οποίων επικρατούν, όπου θα αναλυθούν και αργότερα.

Είσοδος

Άνοιγμα

Είσοδος

Εξώστης

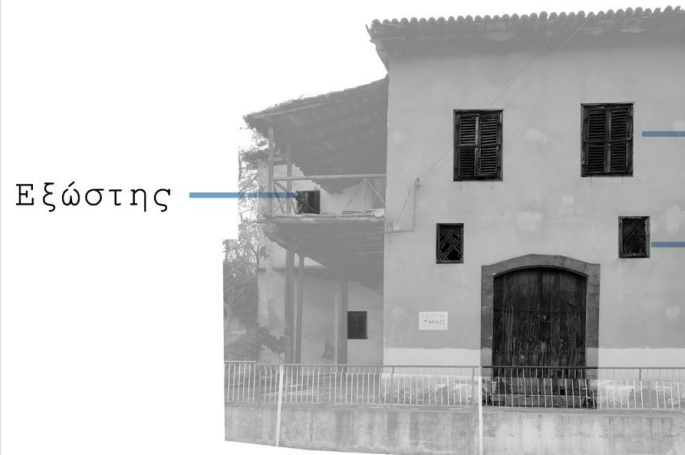
Είσοδος

Ανοίγματα

Άνοιγμα

Είσοδος

Εξώστης

Είσοδος

Ανοίγματα

Είσοδος

Ανοίγματα

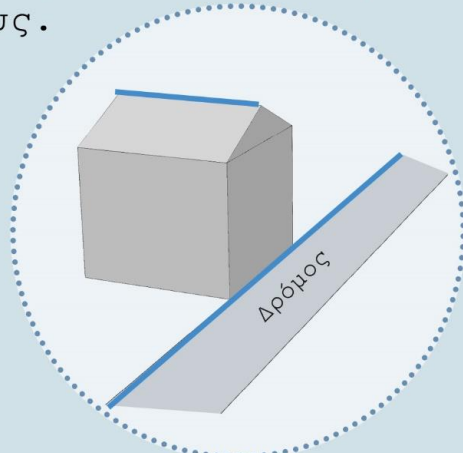
Είσοδος

Μορφολογία Οικισμού

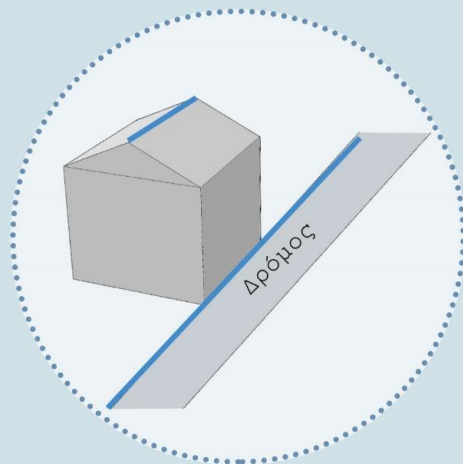
Τύποι Στέγασης

Μετά από ανάλυση των διάφορων τύπων στέγασης στο χωριό παρατηρείται ότι επικρατεί η στέγη του τύπου δίκλινη. Πιο συγκεκριμένα αυτή η οποία ο άξονας της στέγης του σπιτιού είναι παράλληλος με αυτός του δρόμου.

Επίσης παρατηρείται ότι συνήθως χρησιμοποιείται η μονόκλινη στέγη για τους αποθηκευτικούς χώρους.

Ο άξονας του δρόμου είναι κάθετος με τον άξονα της στέγης του σπιτιού.

Ο άξονας του δρόμου είναι παράλληλος με τον άξονα της στέγης του σπιτιού.

- Δίκλινες με τον άξονα της στέγης του σπιτιού κάθετος με τον δρόμο
- Μονόκλινες με τον άξονα της στέγης του σπιτιού κάθετο με τον δρόμο
- Δίκλινες με τον άξονα της στέγης του σπιτιού παράλληλο με τον δρόμο

Κλίμακα: 1:1250

Μορφολογία Οικισμού

Είδη Εισόδων

Μετά από μελέτη του χωριού έγινε καταγραφή για τις διαφορετικές εισόδους οι οποίες εμφανίστηκαν στο χωριό.

A1) Η είσοδος του σπιτιού βρίσκεται σε υποχώρηση με τον δρόμο χρησιμοποιώντας μεγάλα και πλατιά σκαλιά.

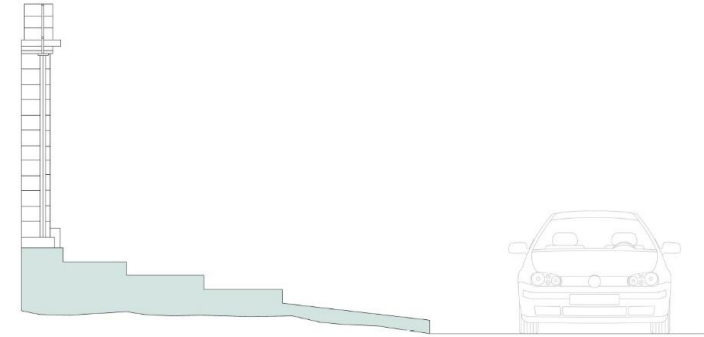
A2) Χρήση σκαλιών για να αποφύγει την άμεση πρόσβαση με τον δρόμο.

A3) Υπερυψωμένη η είσοδος του σπιτιού για να δημιουργήσει περισσότερη απόσταση από τον δρόμο.

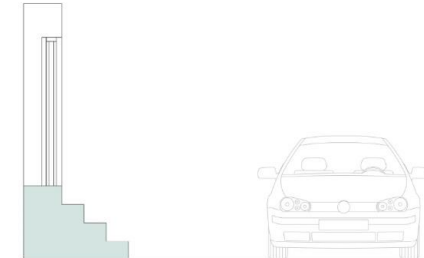
B1) Τοποθέτηση εισόδου έτσι ώστε να υπάρχει άμεση πρόσβαση από τον δρόμο.

B2) Χρήση μόνο υψηλού κατωφλιού στην είσοδο

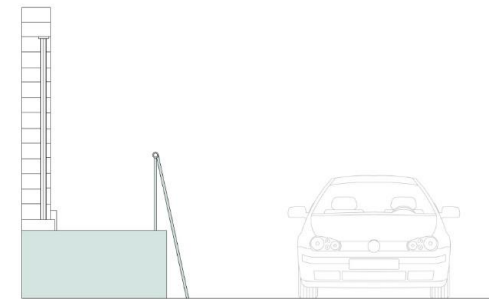
A1

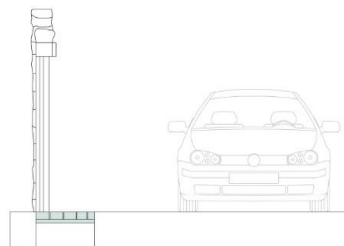
A2

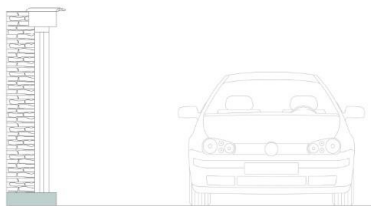
A3

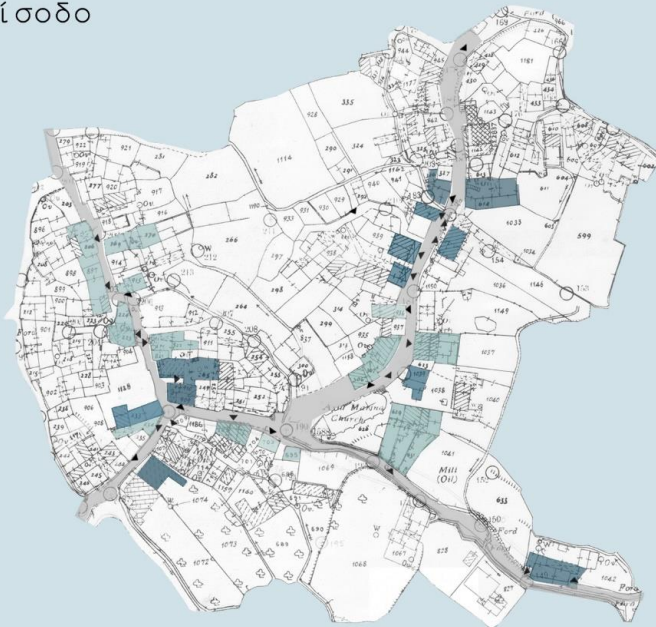
B1

B2

A - απόσταση από τον δρόμο
 B - άμεση πρόσβαση από τον δρόμο

- Άμεση πρόσβαση από το δρόμο
- Με απόσταση από δρόμο
- Κύριοι Δρόμοι

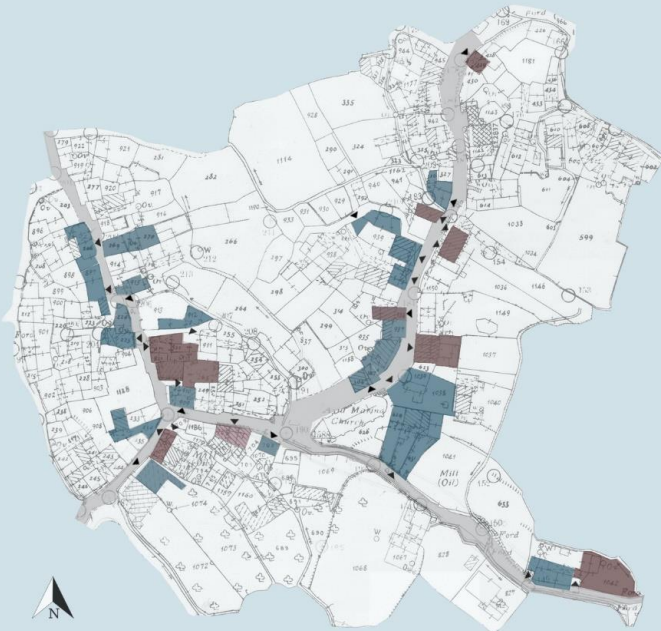
Μορφολογία Οικισμών

Εισόδων Κατοικιών

Στις κατοικίες αγροτικού τύπου παρατηρείται πως μετά από την είσοδο ακολουθεί κυρίως ο τύπος αυλή, ηλιακός (A1) και αυλή (A2).

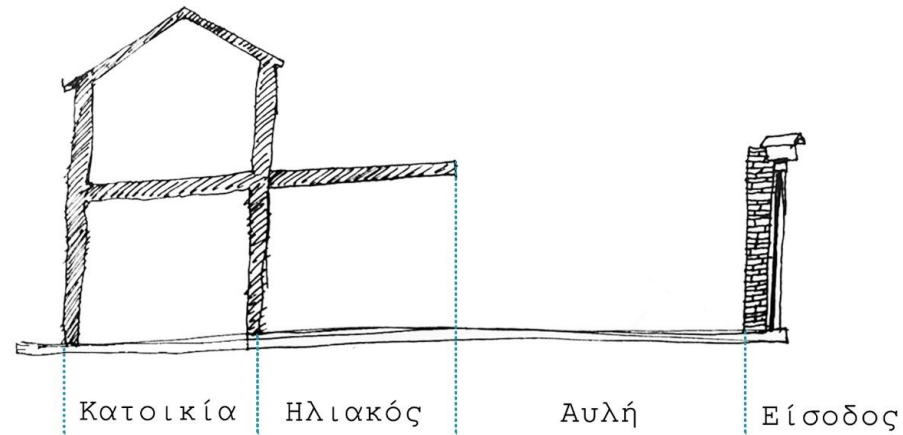
Στις κατοικίες αστικής τύπου παρατηρείται πως μετά την είσοδο ακολουθεί κυρίως ο τύπος αυλή, ηλιακός (A1) και ο ηλιακός, κατοικία, αυλή (B1).

Έτσι στο χωριό φαίνεται να επικρατεί ο τύπος αυλή, ηλιακός (A1) αφού είναι στοιχείο το οποίο εμφανίζεται και στους δύο τύπους κατοικιών.

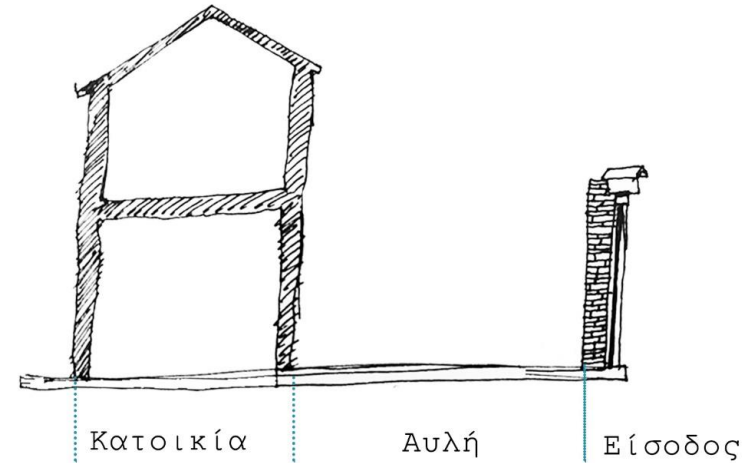

- Κύριοι Δρόμοι
- Κατοικίες αστικού τύπου
- Κατοικίες αγροτικού τύπου

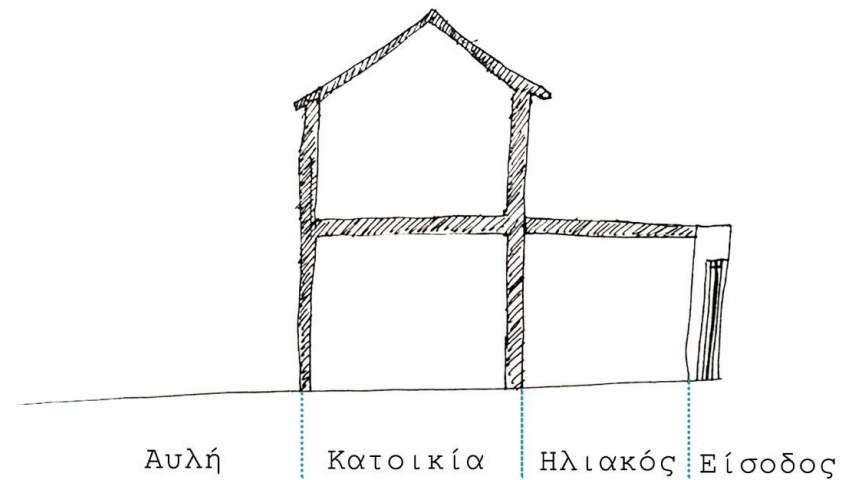
Τύπου A1

Τύπου A2

Τύπου B1

Μορφολογία Οικισμού

Πλήρες και Κενό

Έγινε μελέτη των διαφορετικών τύπων οικιών στα οποία αφορά τα αγροτικά και αστικά παραδοσιακά ανοίγματα.

Όσον αφορά οικοδομές με αστικά στοιχεία παρατηρείται η επικράτηση μεγαλύτερων ανοίγματος προς τον δρόμο. Ακόμη παρατηρείται ότι τα περισσότερα ανοίγματα είναι διακοσμημένα. Επίσης σε μερικές θύρες εμφανίζονται και περιθυρώματα από πελεκητή πέτρα, όπου αυτό υποδηλώνει την κοινωνική θέση τους.

Όσον αφορά οικοδομές με αγροτικά παραδοσιακά στοιχεία παρατηρείται η απλότητα και η επικράτηση της ασυμμετρίας στις όψεις. Υπάρχουν λίγα και μικρά ανοίγματα προς τον δρόμο όπου αυτό υποδηλώνει την στροφή τους στο εσωτερικό.

Συμπέρασμα, ότι και στους δύο τύπους κατοικιών επικρατεί το πλήρες, όμως στην αγροτική με αστικές επιδράσεις φαίνεται να έχει πιο μεγάλα ανοίγματα όπου αυτό υποδηλώνει εμφάνιση επιδράσεων από τις πόλεις.

Αγροτική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική με Αστικές Επιδράσεις

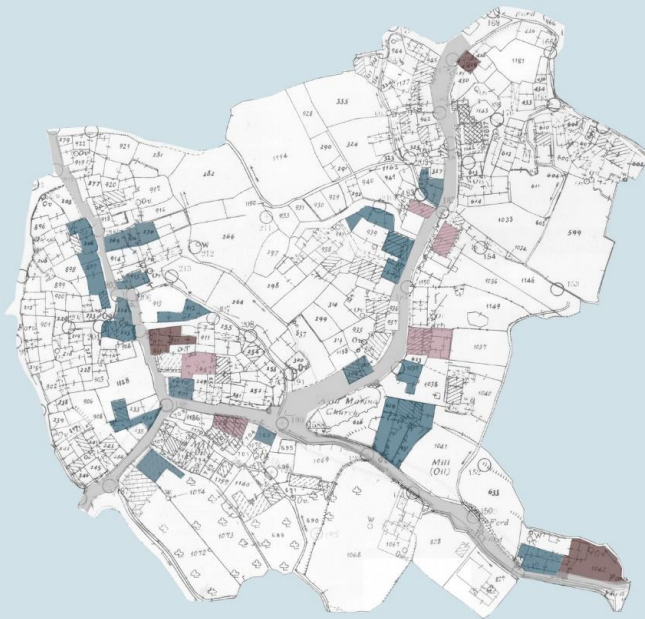
Αγροτική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική

Μορφολογία Οικισμού

Είδη Θυρών

Κατά τη μελέτη του χωριού έγινε καταγραφή των διαφορετικών τύπων θυρωμάτων. Διαπιστώθηκε η ύπαρξη τόσο θυρωμάτων αγροτικού τύπου με κάθετες σανίδες, όσο και αστικού τύπου με ταμπλάδες και θυρώματα.

- Κατοικίες με θύρες αστικού τύπου
- Κατοικίες με θύρες αστικού τύπου με θυρώματα
- Κατοικίες με θύρες αγροτικού τύπου
- Κύριοι Δρόμοι

Συμπέρασμα, από την πιο πάνω καταγραφή παρατηρούμε ότι στο χωριό επικρατεί κατοικίες με θύρες αγροτικού τύπου, επομένως έτσι μπορούμε να αντιληφθούμε και το κοινωνικό επίπεδο το οποίο επικρατεί στο χωριό.

Θύρες με Αστικά Χαρακτηριστικά

Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική με Αστική Επίδραση

Χρήση Θυρωμάτων με πελεκητή πέτρα

1α) Χρήση σιδεριάς με χρονολογία ανέγερσης των οικιών

1β) Χρήση τοξωτού ανοίγματος για την είσοδο

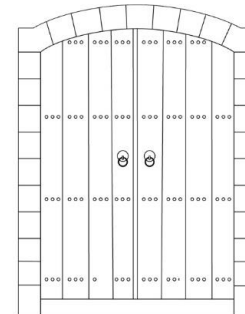
Χρήση διακοσμητικών στοιχείων που υποδεικνύουν την κοινωνική θέση του ιδιοκτήτη.

2) Χρήση σιδεριάς ως διακοσμητικό στοιχείο

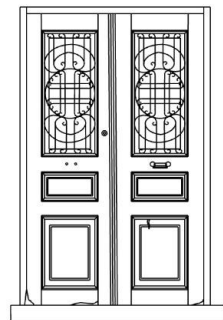
1 α)

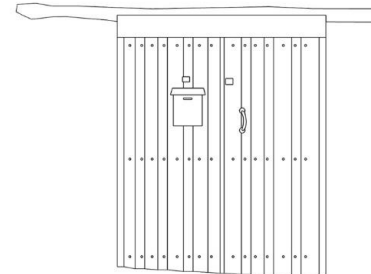
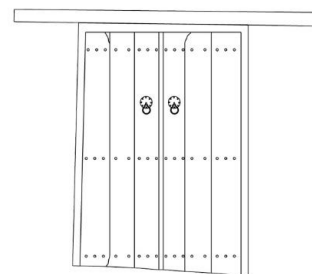
β)

2

3

Θύρες αγροτικού τύπου με κατακόρυφες σανίδες

Αγροτική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική

Απλές ορθογώνιες θύρες

Μορφολογία Οικισμού

Τύποι Ανοιγμάτων

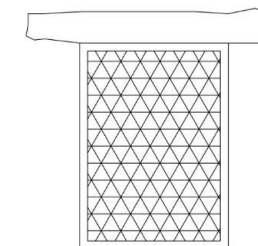
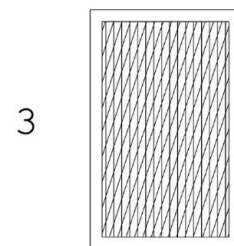
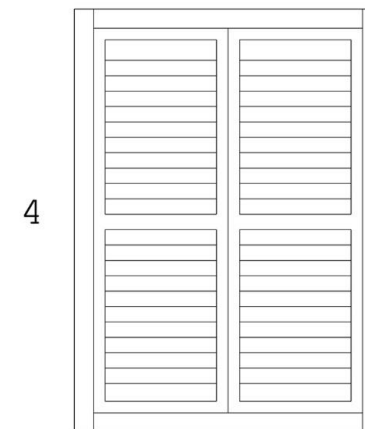
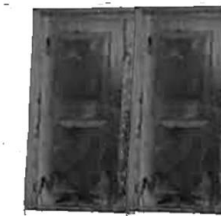
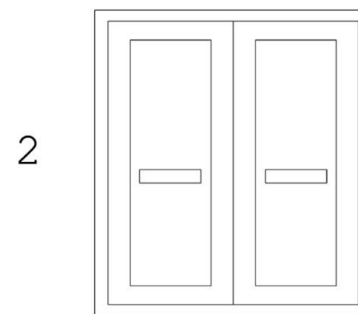
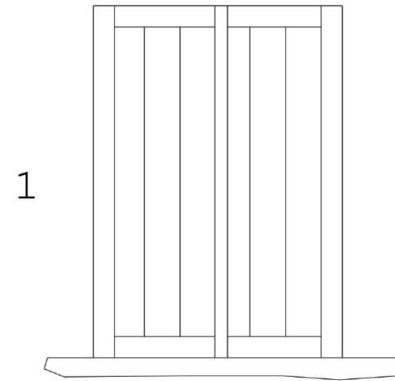
1: Απλό σανιδωτό δίφυλλο παράθυρο, εντοπίστηκε σε αγροτικού τύπου κατοικία.

2: Σανιδωτό δίφυλλο παράθυρο, εντοπίστηκε σε αγροτικού τύπου κατοικία.

3 : Παράθυρο με μικρό άνοιγμα τύπου αρσέρα τοποθετημένο ψηλά στο κτίριο. Εντοπίστηκε σε αστικού τύπου κατοικία.

4: Παράθυρο με περσίδες στο εξωτερικό μέρος. Εντοπίστηκε σε κατοικία αστικού τύπου.

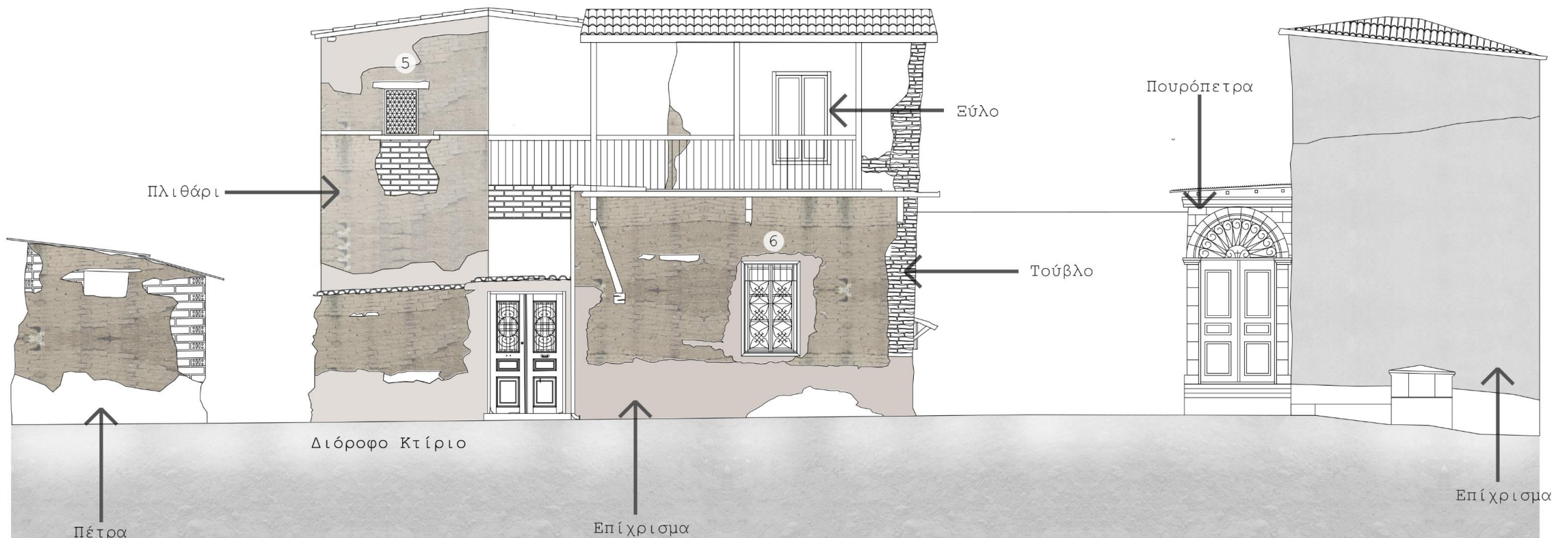
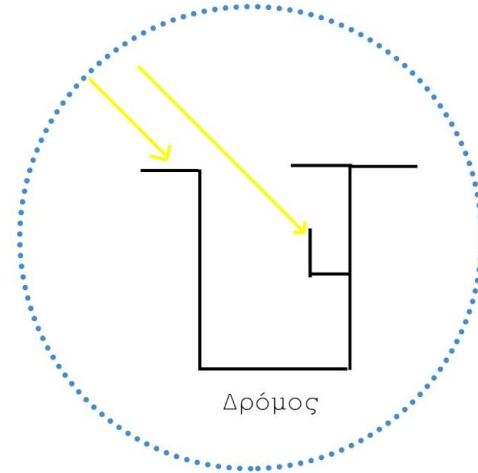
Συμπέρασμα, στο χωριό παρατηρείται ότι επικρατεί περισσότερο η χρήση αστικών παραδοσιακών παραθύρων.

Μορφολογία Οικισμού

Όψεις κατοικιών και προσανατολισμός

Όψεις παραθύρων προς την δύση αλλά υπάρχει σε τομή δρόμος και τα απέναντι κτίρια τα οποία μειώνουν την ακτινοβολία του ήλιου. Ακόμη υπάρχει στεγασμένος εξώστης ο οποίος και αυτός βοηθά στην περιορισμένη διαπέραση των ακτίνων του ήλιου. Επίσης παρατηρούμε ότι, στον δεύτερο όροφο υπάρχουν μικρά ανοίγματα (αρσέρα, 5) τα οποία ίσως είναι για απαγωγή του ζεστού αέρα.

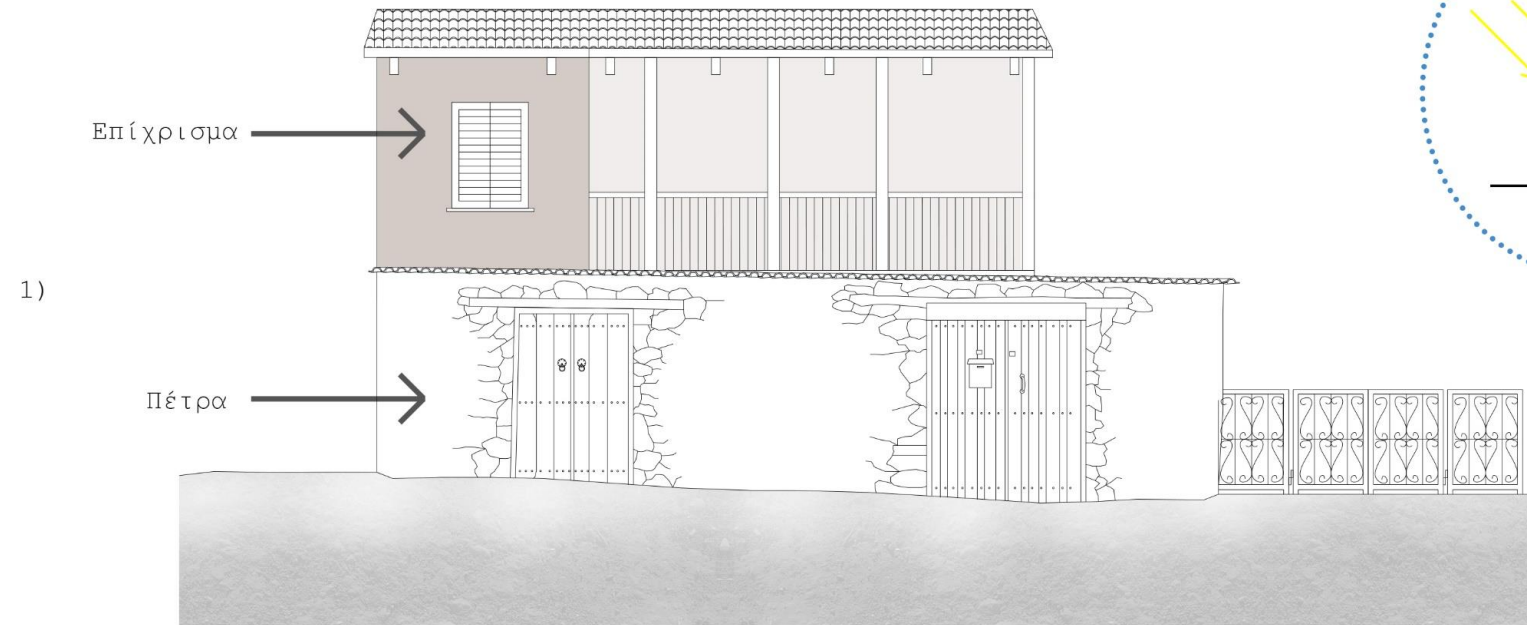
Μορφολογία Οικισμού

Όψεις κατοικιών

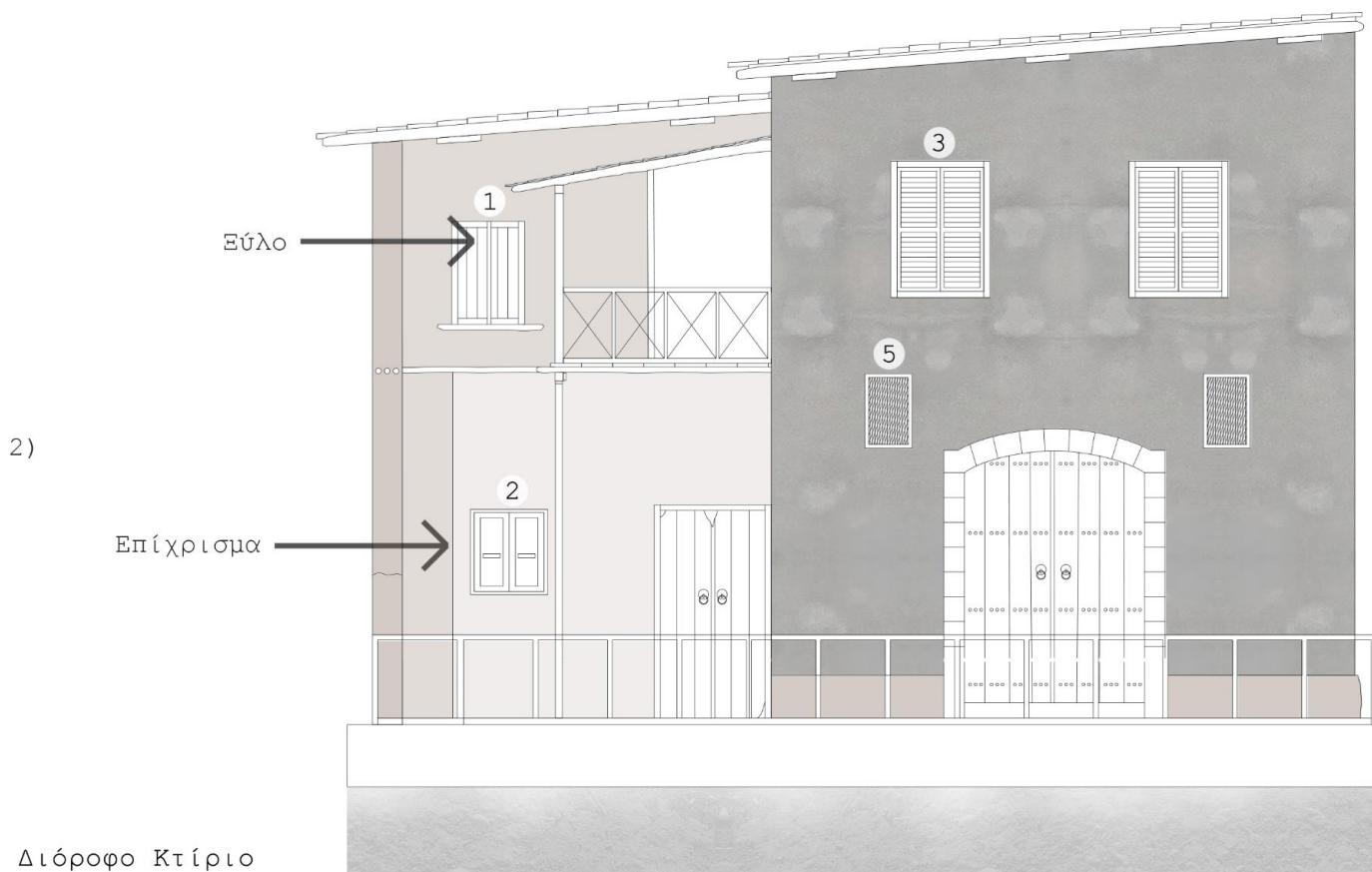
1) Όψεις παραθύρων προς τον νότο, υπάρχει μεγάλο άνοιγμα δρόμου, έτσι το απέναντι κτίριο είναι μακριά. Έχει μεγάλα ανοίγματα στην όψη και μεσολαβεί μεγάλη αυλή, έτσι περνά η κατάλληλη ακτινοβολία του ήλιου στο σπίτι.

2) Όψεις ανοιγμάτων προς τη δύση, υπάρχει μεγάλο άνοιγμα δρόμου και δεν υπάρχει απέναντι κτίριο επομένως διαπερνά πιο εύκολα το φως.

Διόροφο Κτίριο

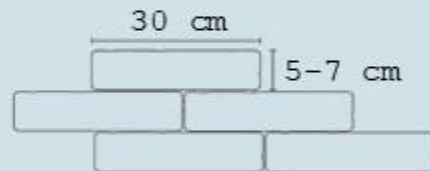
Διόροφο Κτίριο

1. Αργολιθοδομή

Η τοιχοποιία στο κάτω μέρος της αποτελείται συνήθως από ακανόνιστες τοπικές πέτρες – δηλαδή αργολιθοδομή, οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους με πηλό και κάποτε γύψο. Σε μερικές περιπτώσεις χρησιμοποιείται στην αργολιθοδομή και το κόκκινο τουβλάκι ως ένα επιπρόσθετο υλικό – ξεχωριστό στοιχείο της περιοχής Ερύχου.

2. Ωμόπλινθοι

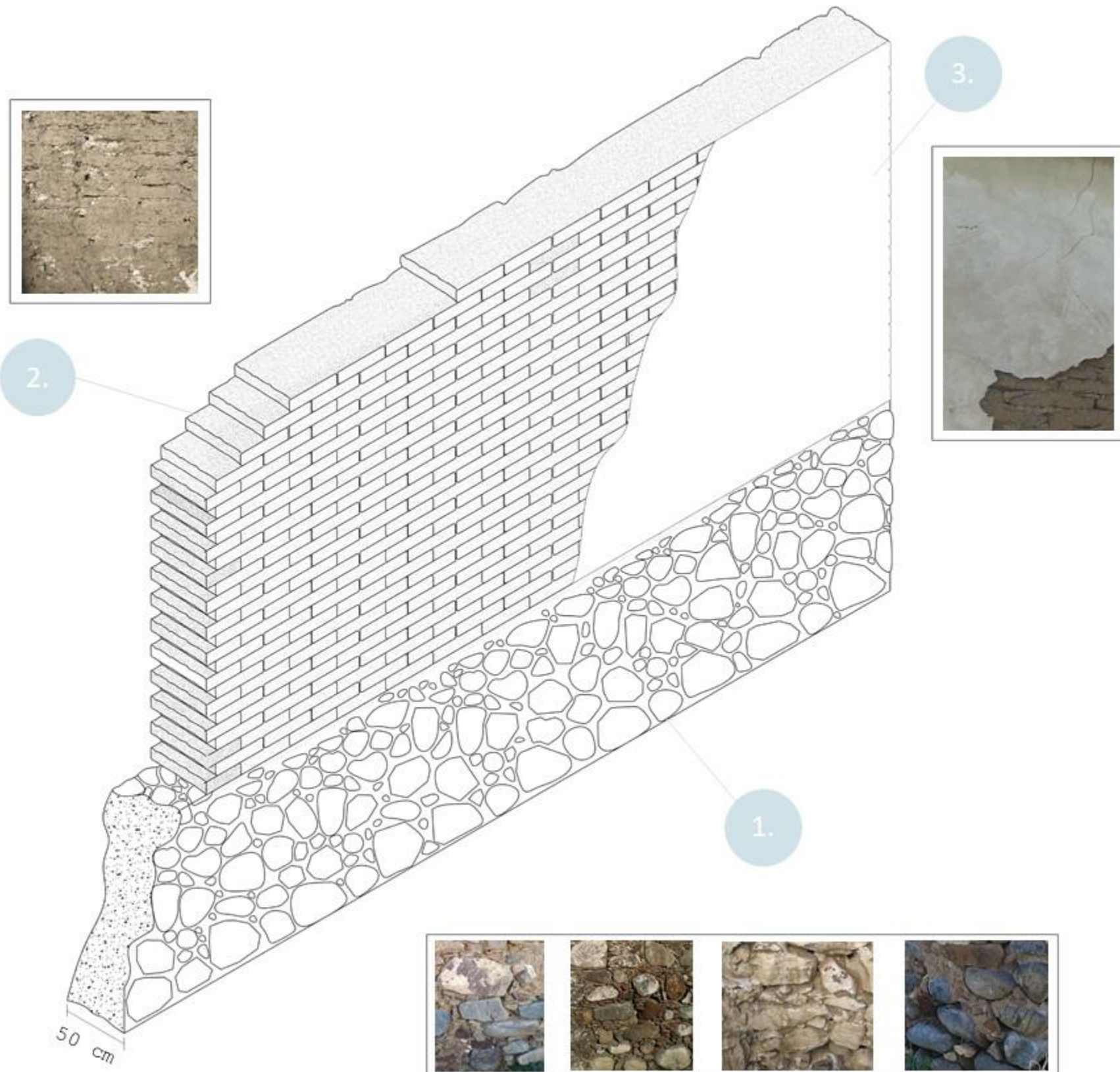
Στο πάνω μέρος της τοιχοποιίας υπάρχουν οι ωμόπλινθοι, οι οποίοι παρασκευάζονται σε καλούπια με πλιθάρι και προστίθεται μέσα άχυρο και μικρές πέτρες. Το καλούπι δίνει το σχήμα και τον όγκο στους ωμόπλινθους με διαστάσεις 30 εκατοστά μήκος και 5 με 7 εκατοστά ύψος.

Το πάχος των ωμόπλινθων είναι περίπου 50 εκατοστά, σχεδόν όσο και της αργολιθοδομής (το πλιθάρι υποκύπτει για λίγα εκατοστά από την πέτρα για να αντέξει η αργολιθοδομή όλο το βάρος της τοιχοποιίας). Η τοιχοποιία των παραδοσιακών οικοδομών είναι σχετικά χοντρή σε σύγκριση με τις τωρινές οικοδομές, για βιοκλιματικούς σκοπούς όπως τη διατήρηση μιας καλής θερμοκρασίας στο εσωτερικό και προστασίας της από το θερμό/ψυχρό κλίμα (αναλόγως εποχής) της περιοχής.

3. Επίχρισμα

Για επίχρισμα χρησιμοποιείται ασβέστης είτε γύψος και καλύπτει μόνο τους ωμόπλινθους, εκτός από σπάνιες περιπτώσεις που επιχρίεται και η πέτρα.

Οροφές

Στη περιχή παρατηρούνται επίπεδες, μονόκλινες και δίκλινες στέγες. Το κύριο υλικό δόμησης τους είναι το ξύλο (τοπικό, άρα εύκολα προσβάσιμο). Η στήριξη της στέγης γίνεται με:

1. Βολίτζια

Τοποθετούνται πάνω από τη τοιχοποιία και στηρίζονται σε δοκούς που είναι τοποθετημένοι αντίθετης διεύθυνσης από των βολιτζιών. Έχουν είτε ακανόνιστη είτε ορθογωνική διατομή, αλλά παρατηρούνται και εξαγωνικής διατομής-πιο μεταγενέστερα που παρασκευάζονταν σε βιομηχανίες.

2. Καλάμια ή Ψάθα πλεκτή

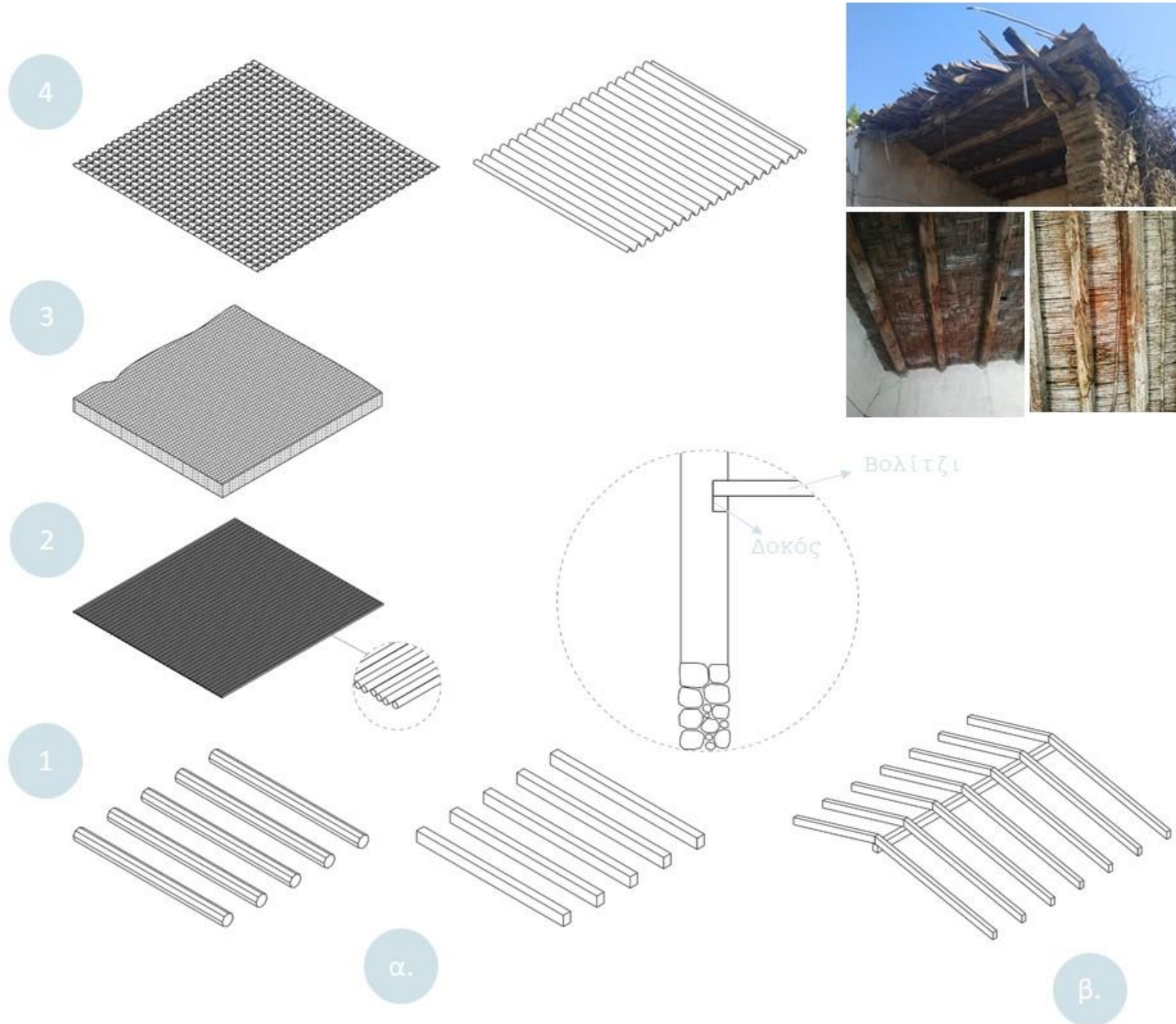
Στη συνέχεια τοποθετούνται τα καλάμια σε αντίθετη διεύθυνση από τα βολίτζια, τα οποία δένονται μεταξύ τους και με καλάμι ίδιας διεύθυνσης των βολιτζιών. Εναλλακτική των καλάμιών είναι η πλεκτή ψάθα που τοποθετείται σε πιο πλούσια σπίτια.

3. Πηλός

Ακόμα πιο πάνω τοποθετείται ο πηλός, ο οποίος περιέχει αργιλώδες χώμα (που δε το διαπερνά βροχή) και άχυρα.

4. Κεραμίδια ή Τσίγκος

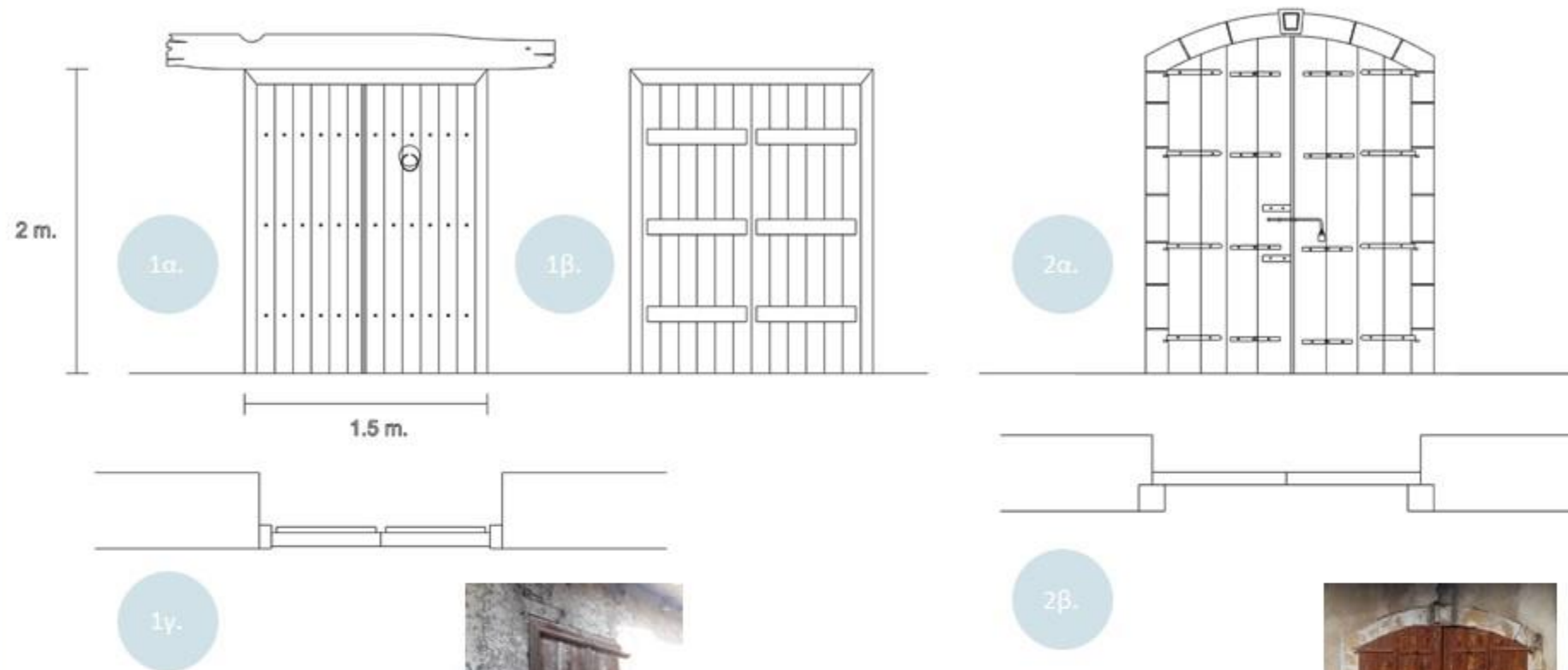
Τελευταία στρώση είναι τα κεραμίδια (χωλετρωτά) και σε άλλες περιπτώσεις τσίγκος.

1. Θύρες Αγροτικού τύπου

- α) όψη
- β) πίσω όψη
- γ) κάτοψη (οριζόντια τομή)

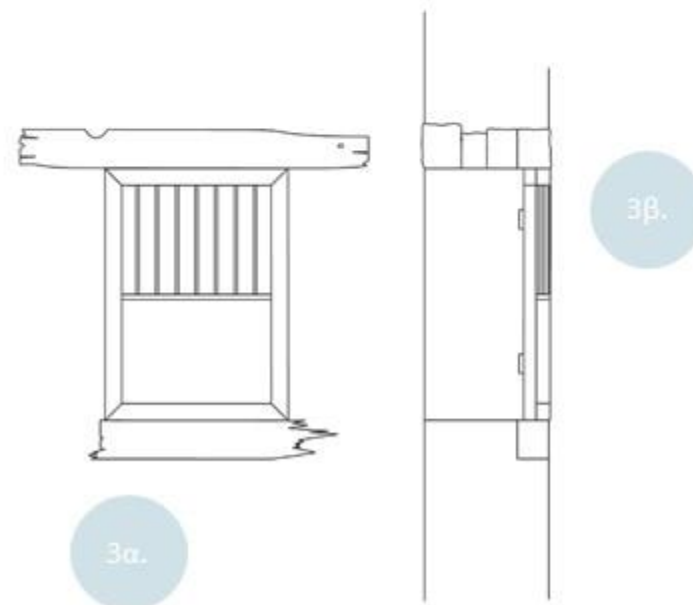
Το άνοιγμα των θυρών αγροτικού τύπου έχει στο ανώφλι του οριζόντιο ξύλινο σανίδι (σανιδωτό) ως στηρικτικό στοιχείο της τοιχοποιίας. Για τη κατασκευή της θύρας, ενώνονται κατακόρυφα ξύλινα σανίδια μεταξύ τους με τους οριζόντιους ζυγούς στερέωσης που καρφώνονται πάνω τους (στην πίσω/εσωτερική όψη). Γύρω από το άνοιγμα υπάρχει πλαίσιο ξύλου. Συνδετικοί μηχανισμοί καρφώνονται πάνω στο πλαίσιο και τη πόρτα για το άνοιγμα και κλείσιμό της.

2. Θύρες Αστικού τύπου

- α) όψη
- β) κάτοψη (οριζόντια τομή)

Το άνοιγμα των θυρών αστικού τύπου πλαισιώνεται με πουρόπετρα για στήριξη της τοιχοποιίας. Το άνοιγμα αυτό έχει τοξοτό ανώφλι και φεγγύτη στη μέση του. Τα κατακόρυφα σανίδια καρφώνονται μεταξύ τους με μεταλλικά στοιχεία.

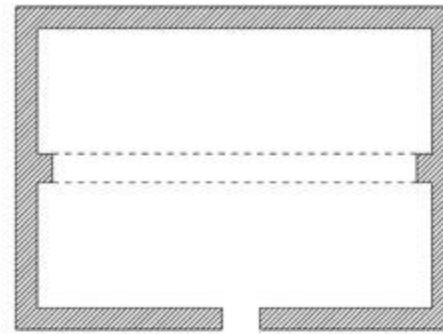
3. Παράθυρα

- α) όψη
- β) τομή

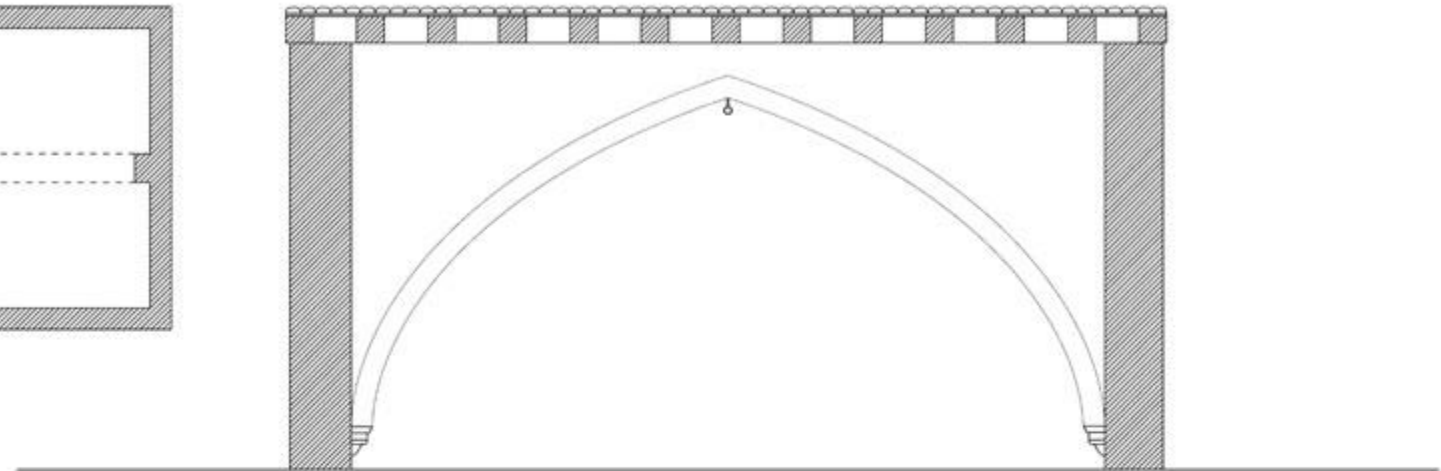
Στην περιοχή, ως επι των πλείστων παραθύρων είναι σανιδωτά.

Καμάρες

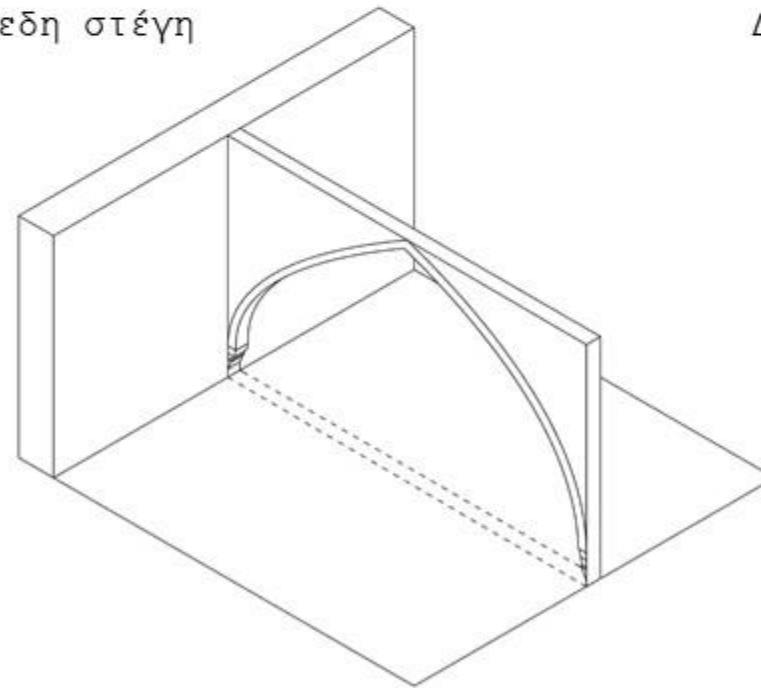
Η καμάρα αποτελεί ένα ιδιαίτερο κατασκευαστικό, αλλά και μορφολογικό στοιχείο που παρατηρείται στο εσωτερικό δωματίων μεγάλων διαστάσεων για στήριξη των βολιτζιών χωρίς τη χρήση κάθετων υποστηλωμάτων.

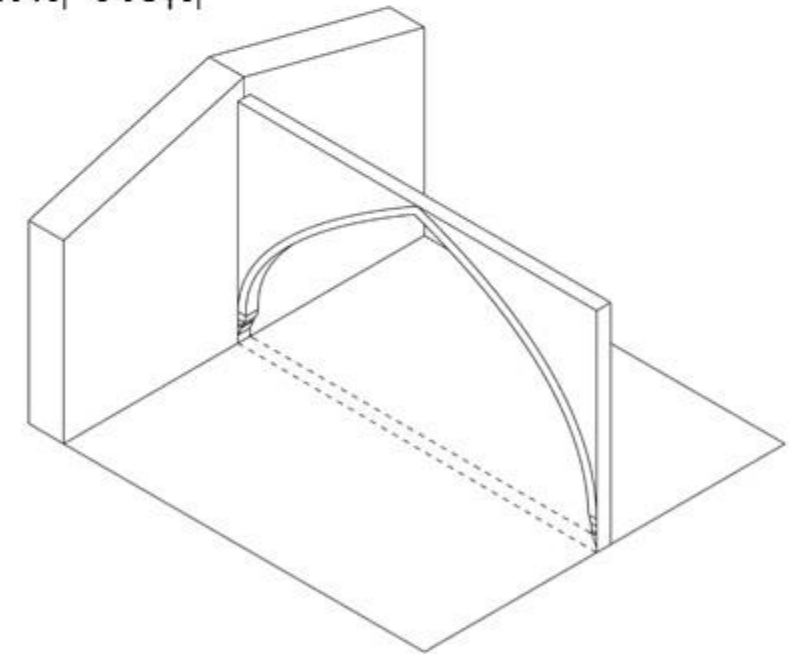
Δίχωρα

Επίπεδη στέγη

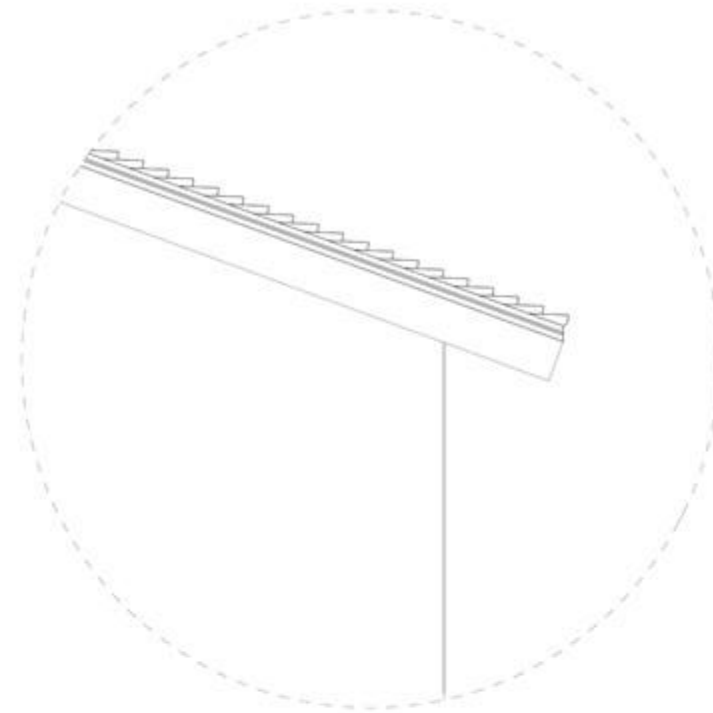

Δίκλινη στέγη

Απολήξεις Στεγών

Οι στέγες συνήθως προεξέχουν περιμετρικά των όψεων, προστατεύοντας τις τοιχοποιίες από τη βροχή. Με αυτό το τρόπο δημιουργούνται απολήξεις στεγών με ξύλινα στοιχεία, που καλύπτονται από πάνω από κεραμίδια ή τσίγκους.

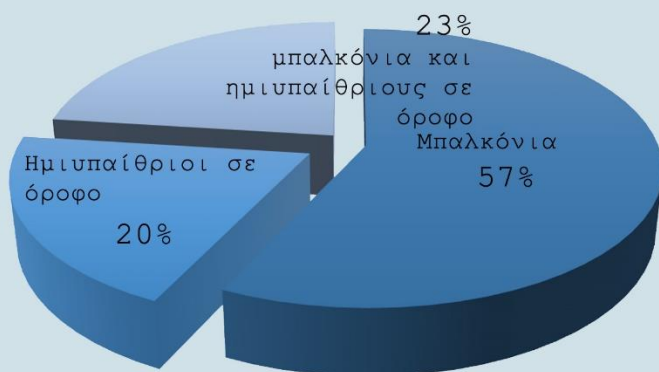
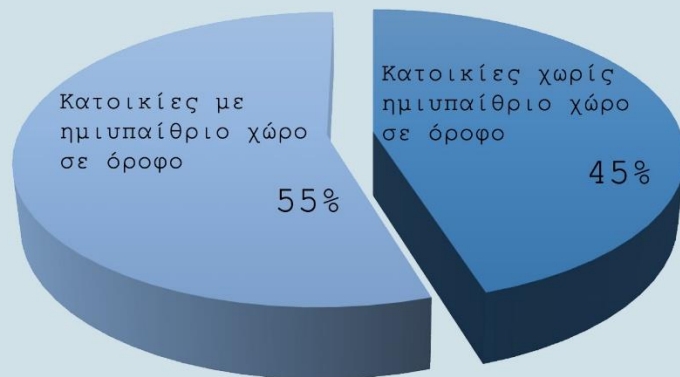

Παρατηρούμε ότι στη περιοχή Ευρύχου γινόταν χρήση τοπικών υλικών για τη κατασκευή των παραδοσιακών οικοδομών (όπως και σε κάθε περιοχή παραδοσιακής αρχιτεκτονικής), και επιπρόσθετα στοιχεία που κάνουν την Ευρύχου ξεχωριστή. Βάσει των υλικών και τους τρόπους εφαρμογής τους, των διαστάσεων και των στρωμάτων υλικών – δηλαδή όλων των στοιχείων που χρησιμοποιούσαν στις οικοδομές, ήθελαν να πετύχουν βιοκλιματικούς σκοπούς που αντεπεξέρχονταν στις κλιματικές συνθήκες του οικισμού. Με λίγα λόγια να είχαν τις κατάλληλες θερμοκρασίες στους εσωτερικούς χώρους (ζεστές θερμοκρασίες το χειμώνα και δροσερές θερμοκρασίες το καλοκαίρι), και οι οικοδομές να μπορούν να μείνουν άθικτες στα καιρικά φαινόμενα (όπως τη βροχή). Εννοείται όμως κύριος στόχος ήταν η επιτυχία στη στήριξη των οικοδομών αφού ήταν κατασκευασμένες από τον ίδιο τον ιδιοκτήτη-αυτοστέγαση (χωρίς δηλαδή τους σημερινούς ειδικούς για την κατασκευή κτιρίων όπως αρχιτέκτονες και πολιτικούς μηχανικούς).

Ημιυπαίθριοι χώροι σε όροφο:

Χάρτης:

Στην περιοχή που αναλύουμε κοντά στην εκκλησία της Αγίας Μαρίνας εντοπίσαμε 12 ημιυπαίθριους χώρους σε όροφο. Αυτό μας έκανε εντύπωση και παρατηρήσαμε την δομή τους. είδαμε διαφορετικούς τύπους στηρίξεων, διάκοσμου, στέγασης, τοποθέτησης και δαπέδου.

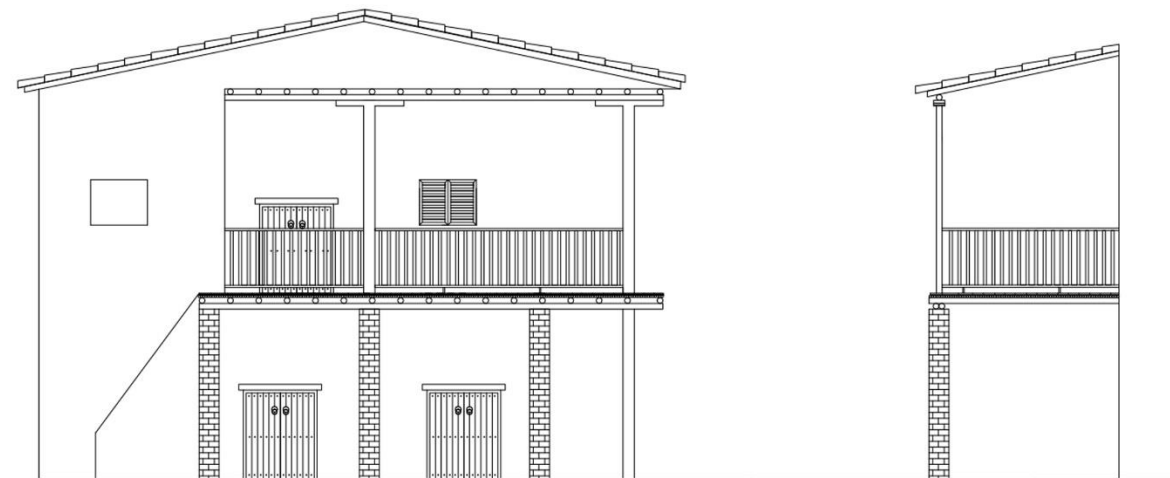
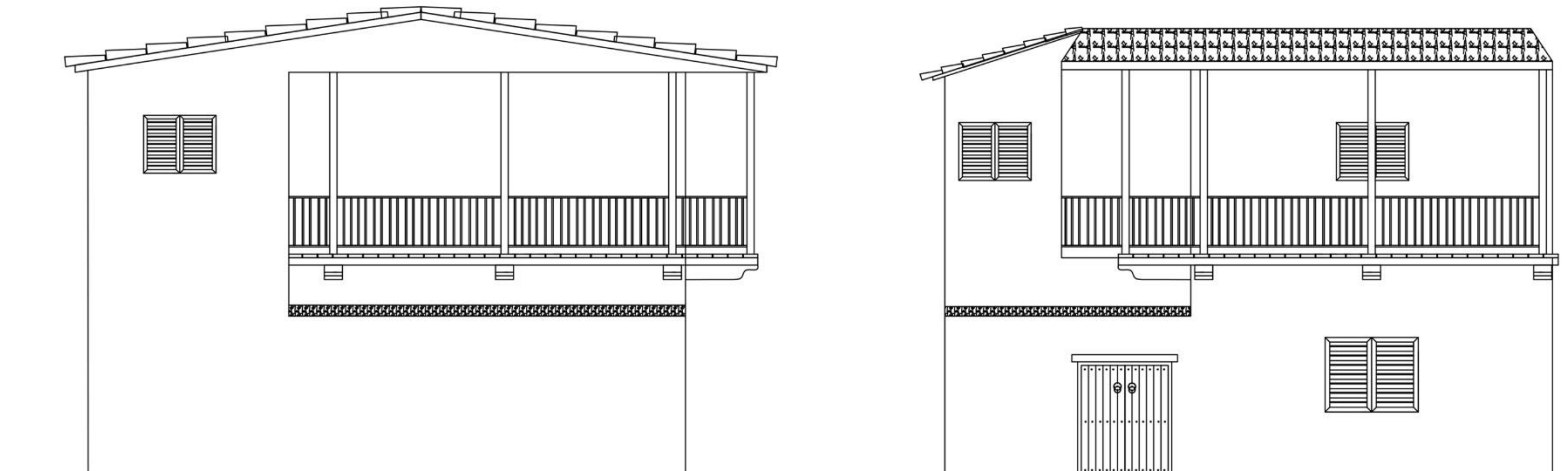
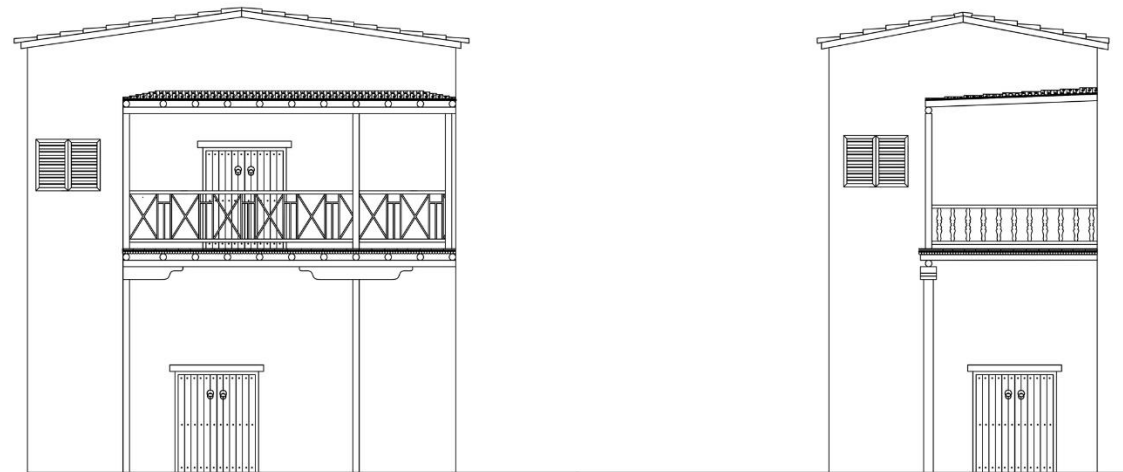

- Μπαλκόνια
- Μπαλκόνια και ημιυπαίθριοι
- Ημιυπαίθριοι σε όροφο

Ημιυπαίθριοι χώροι σε όροφο:

Όψεις ημιυπαίθριων:

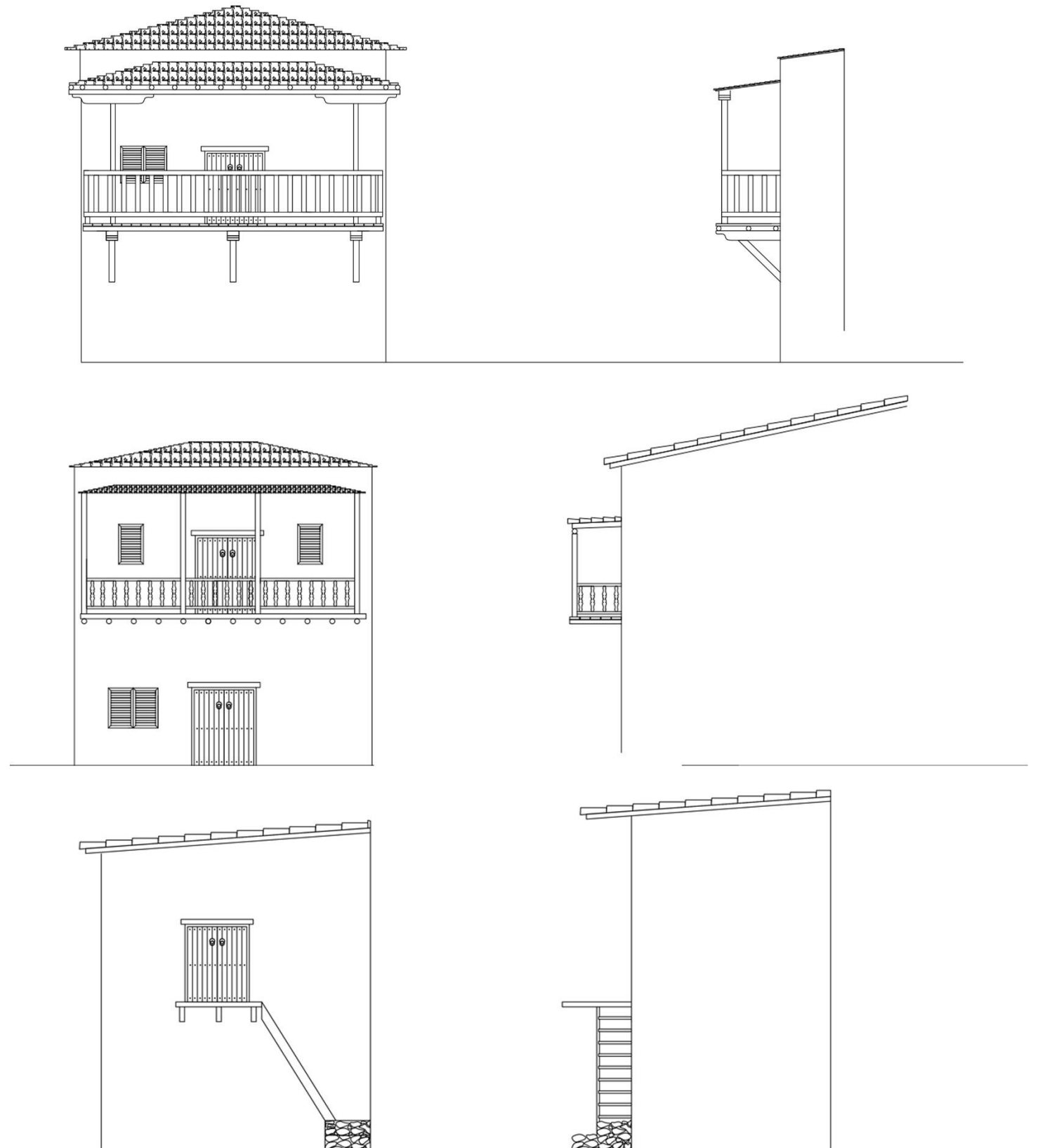
Γενικότερα, στους ημιυπαίθριους χώρους παρατηρούμε ότι είχαν ανοικτές μόνο μία ή δύο όψεις τους και υπάρχουν περισσότερες από δύο τρόπους πρόσβασης, σκάλα και σίγουρα δύο ή περισσότερες πόρτες. Επίσης οι στηρίξεις στους ημιυπαίθριους χώρους ήταν πιο βαριές και σταθερές.

Ημιυπαίθριοι χώροι σε όροφο:

Όψεις μπαλκονιών:

Στα μπαλκόνια παρατηρούμε ότι καλύπτουν όλο το μήκος της προσόψεως της κατοικίας επίσης έχουν πολύ μικρό πλάτος και ελαφρότερες στηρίξεις και προβάλλουν στον δρόμο.

Ημιυπαίθριοι χώροι σε όροφο:

Περιγραφή και τοποθέτηση:

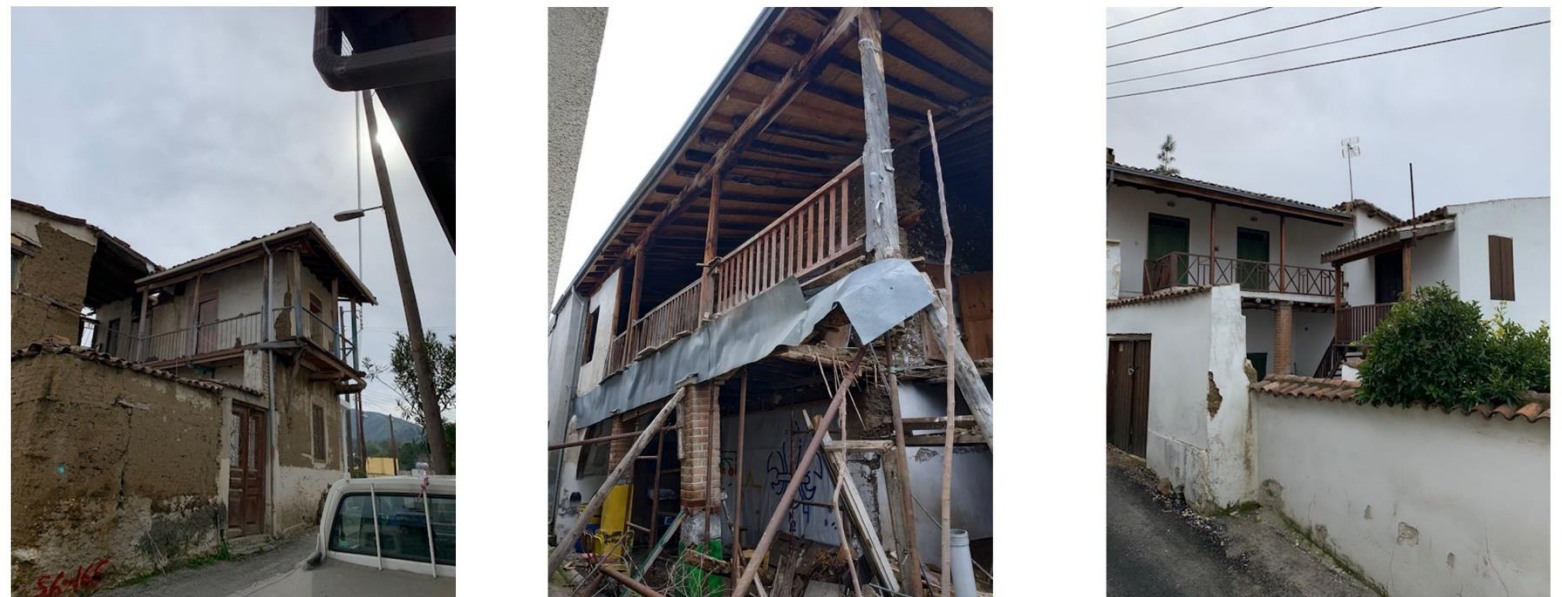
Η βασική παρατήρηση ήταν ότι τα ημιυπαίθριοι χώροι χωρίζονται σε δύο κατηγορίες ανάλογα με το που βρίσκονται σε σχέση με τον δρόμο, το μέγεθος τους και τις στηρίξεις τους.

Μπαλκόνια: Τα μπαλκόνια βρισκόταν συνήθως στις προσόψεις των κτιρίων και πάνω από τον δρόμο. Το πλάτος των μπαλκονιών ήταν περίπου στο ένα με ενάμιση μέτρο. Και μήκος λίγο μικρότερο από την όψη της κατοικίας.

Ημιυπαίθριοι χώροι σε όροφο: οι ημιυπαίθριοι χώροι σε όροφο ανοίγονται στην αυλή του σπιτιού. Με μέγεθος μονόχωρου ή ακόμη και δίχωρου που στενεύει στην εξοχή του. Επίσης στους ημιυπαίθριους χώρους υπάρχει σκάλα για πρόσβαση από το εξωτερικό του σπιτιού.

κατοικίες με μπαλκόνια στις προσόψεις τους

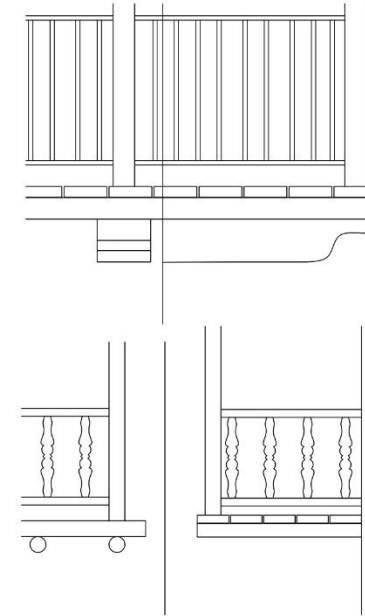
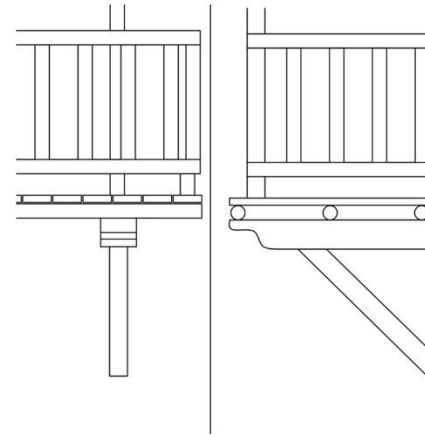

κατοικίες με ημιυπαίθριους χώρους σε όροφο

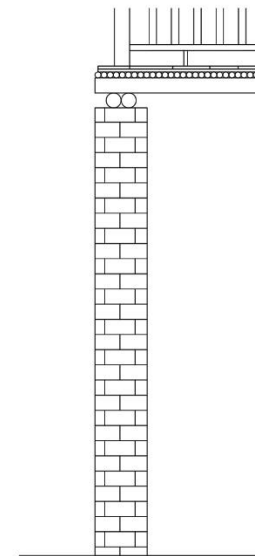
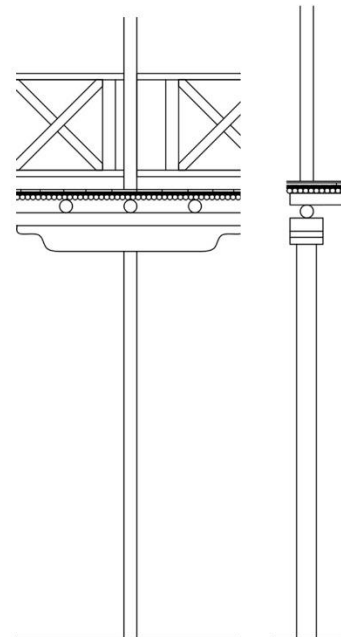
Ημιυπαίθριοι χώροι σε όροφο:

Στηρίξεις:

Τα μπαλκόνια στηρίζονται συνήθως προβολικά ή με τις ξύλινες δοκούς της οροφής που προεξέχουν ή με κάποιους διαγώνιους που στηρίζουν τσ δοκάρια όπου πάνω τους στηρίζονται κάθετα δοκάρια.

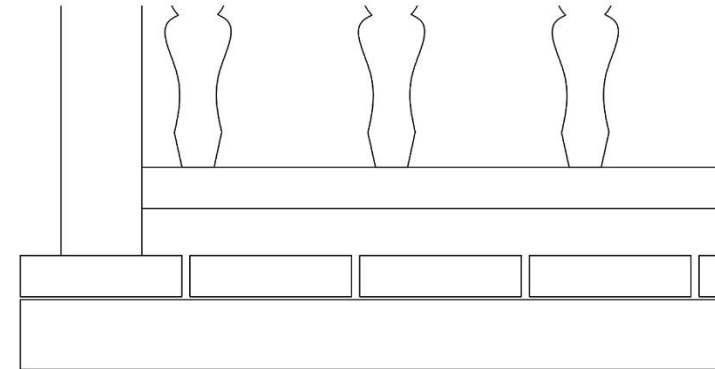
Σε αντίθεση, τους ημιυπαίθριους χώρους όπου στηρίζονται σε ξύλινα υποστηλώματα ανα δύομιση με τρία μέτρα και σε πολύ λίγες περιπτώσεις με πεσσούς διατομής 30x30 κτισμένους από κόκκινο τουβλάκι αγγλοκρατίας.

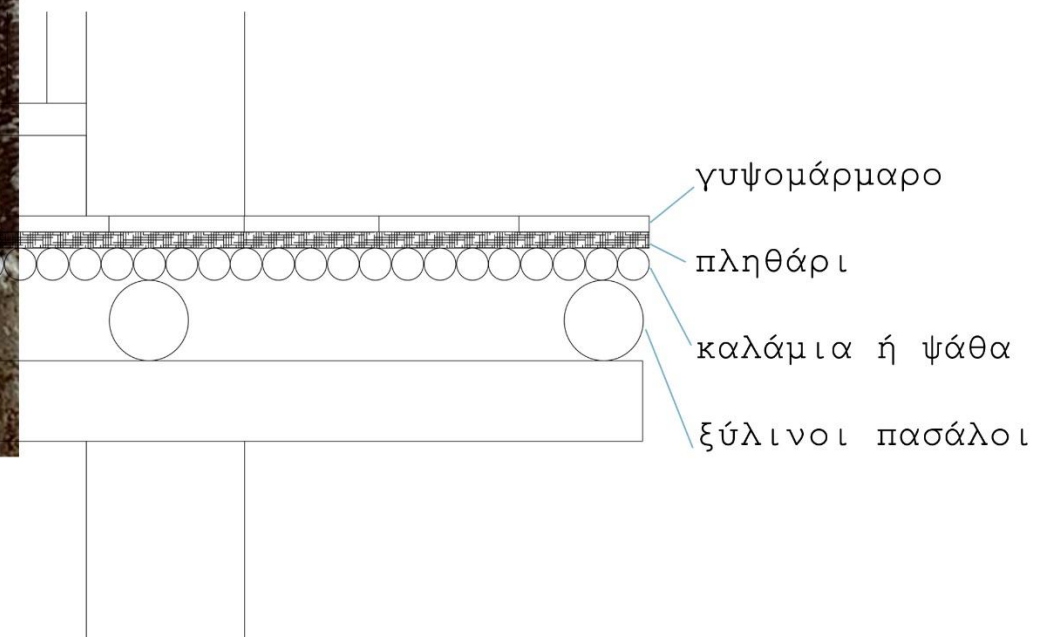
Ημιυπαίθριοι χώροι σε όροφο:

Δάπεδα - Οροφές:

Στα μπαλκόνια χρησιμοποιήσαν για δάπεδο ξύλινες σανίδες ή μια δίπλα στην άλλη κάθετα στους πασσάλους στήριξης.

Οι ημιυπαίθριοι χώροι έχουν για δάπεδο το υλικό στέγασης της κατοικίας, δηλαδή ξύλινους πασσάλους, πιο πάνω καλάμια, πλυθάρι και γυψομάρμαρο.

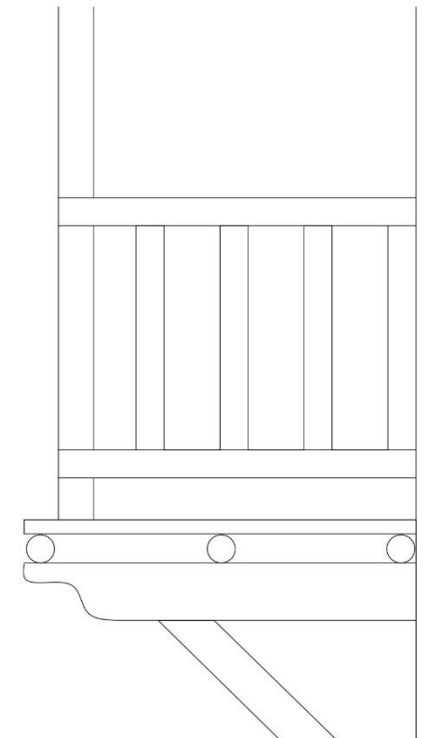
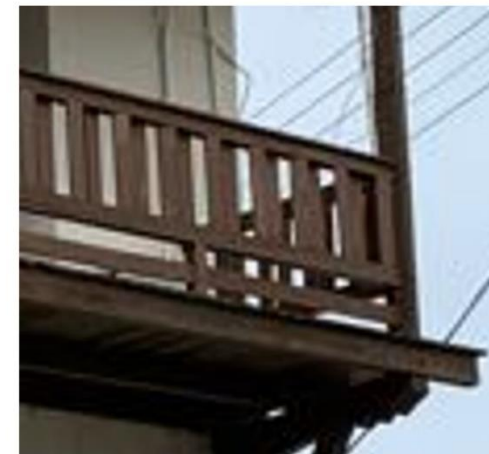
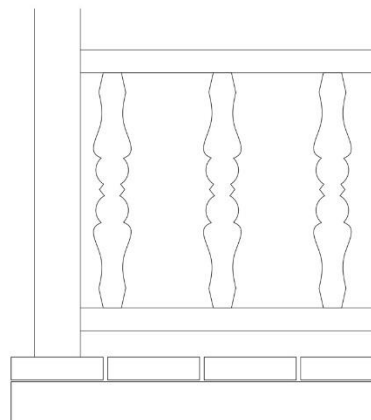
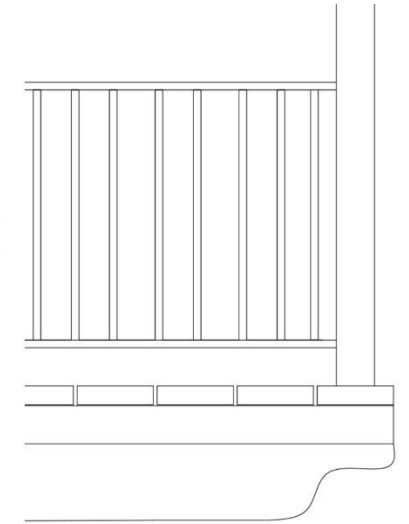
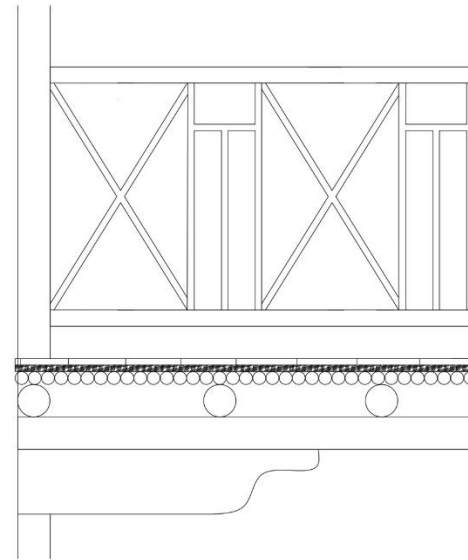

Επίσης το συνηθέστερο στις οροφές τους ήταν η δόμηση της στέγασης της κατοικίας, με ψάθα ή καλάμια. Η στέγαση των μπαλκονιών ήταν χαμηλότερη από την στέγη της κατοικίας και ξεχώριζε.

Ημιυπαίθριοι χώροι σε όροφο:

Διάκοσμος στα Κιγκλιδώματα:

Οι περιφράξεις των ημιυπαίθριων χώρων γίνονται με ξύλο ή μέταλλο σε δύο παραδοσιακά σχέδια και δύο νέα σε Συντηρήσεις.

Όσο αφορά τους ημιυπαίθριους χώρους σε όροφο μπορούμε να πούμε πως στις περισσότερες κατοικίες στις Ευρύχου είχαν. Και καθώς γνωρίζουμε ότι η Ευρύχου είναι ορεινό χωριό και το κλίμα είναι πιο κρύο οι κάτοικοι δεν αναζητούν ζεστούς εσωτερικούς χώρους αλλά αίθρια. Οι ημιυπαίθριοι χώροι φαίνετε να είχαν χρήση προθαλάμου ή ακόμη και χώροι αναψυχής ή ξεκούρασης. Η Ευρύχου είναι ένα αγροτικό χωριό και έτσι μπορούμε να συμπεράνουμε ότι οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι θα χρειάζονταν τους εξωτερικούς χώρους για αποθήκευση ή για τα ζώα τους οπότε οι ημιυπαίθριοι χώροι σε όροφο γίνονταν για προσωπική τους χρήση.

Βιβλιογραφία:

- Διαλέξεις μαθήματος Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική και Σύγχρονοι Προβληματισμοί
- Υπουργείο Εσωτερικών, Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως - Καρτέλες Πολεοδομίας
- http://www.evrychou.org.cy/history/?fbclid=IwAR0KWzLWamWhMfuQvC_K0eC0Hh2K-83yRRW79EZemnWB0wdcq1Rf96C8WXw